

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Kedd, április 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Aradi kereskedők a vasárnapi munkaszünetéről. Szakadás az ellenzékben.
- Szülők a női kereskedelmi iskoláért.
- Montenegró megtámadta az albánokat.
- Hábaru Huartha ellen.
- Az aradi löversenyter sorsa.
- Börzejátékos parasztságza.
- Kabaré a törvényszéken.
- A király betegsége.

A király beteg.

Arad, április 20.

Az a túlaradó alattvalói szeretet, amely ő felségét a világ minden uralkodójánál nagyobb mértékben körül fogja, hatványozza az aggodalmat és az izgalmat, amely a király egészségi állapota felől jövő kedvezőtlen híreket követi. Annál nagyobb volt ez a hatás, mert ez alkalommal nem bizonytalanul járó hírek, hanem hivatalosan kiadott orvosi jelentések számolnak be arról, hogy a király beteg.

A betegség az orvosi jelentések szerint nem súlyos természetű és az egyedüli, a mi azt némileg komolylyá teszi, ő felsége magas kora. Az orvostudomány eszközeinek és a figyelmes ápolásnak mindenestre szüksége van egy segítségre: a szervezetellentálló erejére. Ez az, a minek okán az orvosi jelentések nem tudnak

minden félelmet eloszlatóan nyilatkozni, — de ép ebben azért sok megnyugtató van. A király, a ki minden nagyobb betegség, minden komolyabb testi baj nélkül, a testi és szellemi frissesség csodálatos épségével érte el magas korát, remélhetően könnyen fog megküzdeni a meghűléssel, a melynek kísérő jelenségei másnál hasonló életévekben kritikus természetűek lennének. Megnyugtató lehet a monarchia-szerete támadt aggodalom közepette az is, hogy a király, betegsége mellett, ma is elvégezte rendes napi teendőit és a többek közt Tisza István miniszterelnököt is kihallgatáson fogadta. A betegség tehát csupán a szobához köti az uralkodót, míg a munkától való tartózkodást az orvosok nem tartották szükségesnek.

A király egészségét féltő szeretetre és gyöngédségre nem vet árnyat annak beismerése, hogy ebben az alattvalói önzés is megnyilatkozik. Ferenc József nem jelenti csupán a monarchia legelső emberét, legfőbb hatalmát, a korona viselőjét, — de jelenti azt a bölcseséget, szinte varázsosnak tekintett erőt, amelyet népei fanatikus hittől vesznek körül és a melyet pótolhatatlannak képzelnek. Ez az erő nehéz belső és külső viszonyok között megtalálta a kibontakozásokat, a monarchia biztonságának zavartalan fentartását; ez az erő

egyformán hatott idebenn és kifelé, Európa minden országa előtt. A legkisebb szellő, amely a király betegsége felől hirt hoz, — szavak nélkül is megszólaltatja a lelkek mélyén a rettegést: mi történik, ha ennek egyszer — adja a Mindenható, hogy minél később, — hijával kell lennünk?

Az emberek közös sorsát az uralkodók se kerülhetik el, de ettől a rettegéstől nem kell zaklattatni magunkat. Az izgalmat keltő hivatalos jelentések bizonyára annak a felelősségnek szülöttei, a melylyel ő felsége orvosai a maguk hivatásának tartoznak: de remélhető, hogy ezeket csakhamar a biztos gyógyulást hirdető bulletinek fogják követni. A trónörököszt a király mellé hívták, ami azonban kétségtelenül azért történt, hogy ő felségét a gyöngékedés ideje alatt az uralkodói tenni-valókban, így a delegációk fogadásában helyettesítse. A legközelebbi sajnálatos következménye a betegségnek, hogy a király budapesti útja elmarad. De bizonyára okkal lehet bizni abban, hogy a király gyöngékedése csupán ezt az egy kellemetlen érzést fogja maga után hagyni, a melyért mindannyiunkat kárpótól az ő teljes fölépülésének, szívós természete győzedelmeskedésének szorongó szívvel várt hire.

Tavaszi hullámok.

írta: Pásztor József.

I.

Három fiatal asszony lépeget a Koronaherceg utcában. Az egyik magas, telt idomu; tekintete biztos, pillantása lobogó önérzettel van tele. A jólét csak úgy sugárzik a ruhájából, üde, picit hizásnak indult párnás arcáról s a füleiben megcsillanó briliánsokból. Ez Kappelné. A második Terényiné, alacsony, élénk kis asszony. A szeme gyorsan ugrál ide-oda a kivilágított kirakatok holmijain. A ruhája nem épen egyszerű, de kicsit kopottas, a kalapján látszik, hogy az idén harmadszor frissítette fel. Az occasiós kirakatok előtt meg-megáll s fűrgén szimatol. A harmadik, Szinnyeiné, finom vékony asszony. A szeme mélabus. Valami csendes szerénység, valami szelid tartózkodás és érzékenység lengi át az alakját. A ruhája egyszerű, de finom. Egyszerre mind a három asszony elbűvölve, megdöbbenve áll meg egy fénytől elárasztott kirakat előtt. A kirakat közepén, több közömbös kalap között, egy kis kalapsoda trónol, könnyedén, kívánatosan ráhelyezve a kalaptartóra. A kalap finom, pajkos forma ötlet. Graciózus és kedves, vidámságot és örömet lebelő. A kalapra erősített, kecsesen két ágba hajló kócsagesomó fehér tündökléssel, büszke tisztasággal arad felfelé a kalapról. A három asszony néhány pillanatig szótlan csodálattal, ébredő vágyakkal, aggodalmakkal s öntudatlan kis gyötrelmekkel mereszi a szemét a kalapra. Aztán ösztönszerűleg, valami mágikus hatás alatt bemennek a kalapos üz-

letbe. Fejükre próbálják a kalapot, amely mind a három asszonynak pompásan áll. Elfogultan leplezett kis sóhajokkal jönnek ki a boltból. Csendesen, szótlanul lépegetnek egymás mellett s néhány perc múlva az a gondolat erősödik meg bennük, hogy ebben a pillanatban a picit csodakalapban van elrejtve az élet boldogsága.

Kappelné: (egy kis sóhaj után.) Ha veszi az ember, nem is olyan drága.

Terényiné: Ó! Rettenetesen drága!

Szinnyeiné: (szelid mosollyal.) Ha én akarnám... Ha én akarnám az enyém lehetne, de én nem akarom.

Kappelné: Annál jobban akarom én. De nem is merek előállni vele. Tegnapelőtt fizetett ki az uram kétszázhusz koronát azzal, hogy de most legyen vége.

Terényiné: En megvehetném a kalapot, mert van annyi spórolt pénzem, de hát akkor miért spóroltam, ha én fizetem ki!

Kappelné: (epésen.) Hiszen neked nem is kell az a kalap drágám... A te nemesen egyszerű ruháidhoz.

Terényiné: (felindulva.) Tévedsz! És ha akarod tudni, nagyon szeretném azt a kalapot. Végtelenül szeretném, mert nekem legjobban állt.

Kappelné: (féloldalt pillant Terényinére.) No ami azt illeti leikem... Azt hiszem, minden szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy nekem a legjobban állt.

Szinnyeiné: Ó, a kis kalapmodell az én zsánerem... A kalaposné is a fülembe sugta, hogy nekem áll a legjobban.

Kappelné: Hiszen nekem is azt mondta.

Terényiné: Nekem is!

Kappelné: (idegesen.) És mindössze ez az egy darab van belőle. Ez az egyetlenegy. A párja egy orosz hercegnőé Párisban! (Sóhajt.)

Szinnyeiné: Csak egy szavamba kerülne s megvenné a kis uram, de én nem akarom.

Kappelné: (Szinnyeinére pillant.) Ugyan! Ugy teszel, mintha neked nem is tetszene a kalap.

Szinnyeiné (gyerekesen.): De tetszik. És különben is nekem állt legjobban.

De én nem akarom. (Csillogó szemmel.) Nem akarom magam azok közé az asszonyok közé sorozni akik a toilettejükkel tönkre teszik az urukat. Bennem van moralitás.

Kappelné: Ugyan. Bennem is van. Az én morálom az, hogy szép akarok lenni.

Terényiné: (határozottan.) En megveszem azt a kalapot.

Kappelné: (rámered a szeme.) Mi?

Terényiné: (könnyedén.) Megveszem a kalapot. Van spórolt pénzem s megveszem a kalapot.

Kappelné: (kipirulva.) Nohát majd megmutatom, hogy az enyém lesz.

Szinnyeiné: (eiszontyolodva.) Én nem veszem meg, én tudom, hogy nem veszem meg, de lehet, hogy az uram megveszi. (Mind a hárman haza mennek.)

II.

Kappelné: (otthon az urához.) Szervusz drágám. (Melegen megöleli.)

A férj: (hüvösen.) No mi az, hol jártál ilyen soká?

Szakadás az ellenzékben.

(Oroszbarátok és hármasszövetségek. —
Viszály a delegációs helyek körül.)
Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, április 20.

A királyi kézirat április 28-ára hívta össze a delegációkat Budapestre és ezzel kapcsolatban az ellenzéken már megindultak a harcok az egyes delegációs helyekért. Április 23-án vagy 24-én fogja a Ház megválasztani a delegátusokat és ez a választás még nagyobb éket fog verni az ellenzék egyes árnyalatai közé, mint az eddigi nézeteltérések.

A választáson ugyanis nyíltan ki fog törni az a szakadás, amelyet a külpolitikai kérdések az ellenzék körében előidéztek. A függetlenségi pártban felülkerekedett fiatalok, tudván azt, hogy az oroszbarát külpolitika a kormánynak kellemetlen, a delegációban erélyes és heves tüntetést szeretnének intézni a hármasszövetség ellen. Ettől a tüntetéstől azonban csak az esetben várnak eredményt, ha a támadásban az ellenzék minél egységesebben lép fel. Ezért most olyan irányu mozgalom indult meg, hogy

minél több oroszbarát ellenzéki delegátus kerüljön be a delegációba.

Ennek a törekvésnek esik áldozatul első sorban Justh Gyula delegátus tagsága. Eddig ugyanis Justh azzal az ürügygyel hagyta ki a delegációból, hogy beteg és nem mehet fel Bécsbe. Most azonban Budapesten lesz a delegáció és Justh — bárha egészséges — még sem lesz tagja a delegációnak, mert hiva a hármasszövetségnek és nem hajlandó a szövetség elleni támadásban részt venni.

Ugyancsak erős akció fog megindulni Vázsonyi Vilmos ellen is. Az ellene indítandó akcióra két oka van a függetlenségi párt vezetőségének. Először is Vázsonyi Károlyi Mihály jóvoltából az egyik függetlenségi delegátus helyét foglalja el és első ízben Földes Bélát, másodízben Bakonyi Samut szorította ki. A másik és főok pedig, hogy Vázsonyi — aki sokban hiva Andrassy Gyula grófnak — szintén nem hajlandó a hármasszövetséget támadni.

Vázsonyiról már néhány ellenzéki lap meg is írta, hogy „lemond” delegátusi tagságáról, ami azonban csak ballon d'essai volt.

Hogy a kulisszák mögött milyen harcok folynak, arra legjobb bizonyíték Apponyi Albert grófnak egy hírlapi nyilatkozata, a melyben már arról beszél, hogy az ellenzék esetleg nem vesz részt a delegációban. Ennek a tervnek az az indító oka, hogy nem akarják az ellenzék szakadását a nagyvilágnak is bemutatni.

Aradi kereskedők a vasárnapi munkaszünetről.

(Zárva maradjanak-e az üzletek? — Az OMKE. mozgalma.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 20.

Aradi Kereskedők Köre az OMKE. fiókjával közösen vasárnap délelőtt 11 órakor értekezletet tartott, amelyen a kereskedők olyan számban jelentek meg, hogy a Kereskedők Köre teljesen megtelt. Az értekezlet véleményét mondott a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslatról, amelynek tervezetét az OMKE szétküldte véleményadás végett.

Az értekezletet Kneffel Lajos nyitotta meg; szíves szavakkal üdvözölte a megjeleneket, majd pedig

Faragó Rezső az Aradi Kereskedők Köre titkára ismertette a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó régebbi miniszteri rendeleteket, majd a jelenleg érvényben levőt, amely szerint vidéken az összes üzletek tíz óráig maradhatnak nyitva. Az új törvénytervezet legfontosabb intézkedése a 11 ik paragrafus, mely megengedi, hogy vidéken a fűszer-, csemege- és élelmiszerkereskedések vasárnap d. e. 10 óráig minden körülmények között nyitvatartathatók, míg a többi szakmánál lehetővé teszi a vasárnapi teljes munkaszünetet. Ugyanis a tervezet szerint az összes kereskedőnek, kivéve a fűszer- és élelmiszerkereskedőket, vagy pedig egy-egy szakma kereskedőinek kétharmada kívánja a munkaszünetet, akkor ezt az iparhatóságnak az összes kereskedőkre, illetve egyes szakmákra ki kell kötelezőleg mondani. A tervezet a továbbiakban kimondja, hogy „teljes munkaszünet Szent István és karácsony első napja, ellenben a leltározás címen egy vasárnapra felfüg-

geszthető a munkaszünet. A karácsony és újév előtti vasárnapi munkaszünet felfüggesztését eddig minden esetben külön kellett kérni, a tervezet kimondja, hogy újév előtt nem de karácsony előtt felfüggeszti a munkaszünetet, sőt esti 9 óráig engedélyezi az árusítást. Az irodai munkákra vonatkozólag pedig a tervezet úgy szól, hogy az árusítással kapcsolatos irodai teendők a nyitvatartás ideje alatt végezhetőek. Italmérésekre is alkalmazza a tervezet a munkaszünetet, sőt a dohányárulás is csak akkor mentesül, ha a szobanforgó üzlet kizárólag csak azval foglalkozik. A házalókereskedőkre is kötelezővé teszi a tervezet a munkaszünetet. Végül a tervezet kimondja, hogy az alkalmazott a törvényben biztosított jogairól le nem mondhat, s minden a törvénnyel ellenkező megállapodás semmis.

Licker Ferenc a teljes vasárnapi munkaszünet mellett szólalt föl. Szerinte inkább szombaton legyennek nyitva tovább az üzletek, de vasárnap legyen teljes munkaszünet.

Ifj. Moskovitz Izidor azzal érvel, hogy a vidéki közönségnek is szüksége van a vasárnapi vásárlásokra. Csak abban az esetben lehessen kimondani a kötelező teljes munkaszünetet, ha az összesség minden tagja beleegyezik abba.

Több felszólalás után Faragó Rezső összegezte a felszólalásokat; nem tartja helyesnek hogy az egyik város kimondja a munkaszünetet, a másik nem. A véleménye az, hogy a törvény a vasárnapi munkaszünetet az egész országra nézve egyöntetűen rendezze.

Adler Andor Németország és Ausztria példájára való utalással, s főként a vidékre való tekintettel nem tartja helyesnek a teljes munkaszünetet. Hosszabb beszédben indokolja meg ezt az álláspontját s a népjólétet, a vidék s általában kereskedők érdekében a vasárnap délelőtti megszorított időben való nyitvatartást feltétlenül szükségesnek tartja. Kneffel Lajos teljesen Adler Andor álláspontját teszi magáévá s nem helyesli a teljes vasárnapi munkaszünetet. A vasárnap délelőtti üzletnyitás a kereskedőkre rendkívül fontos, s az alkalmazottakra nézve sem oly terhes a vasárnap délelőtti néhány órai munka. A kisebb kereskedőkre nézve pedig valósággal existenciális fontosságú az, hogy vasárnap délelőtti nyitva legyen az üzlete.

Kerpel Izó teljesen ellentétes álláspontot foglal el Adler Andorral szemben. A kereskedőknek szociális szempontból is szükségük van a vasárnapi pihenésre és ha ez a kérdés országosan rendeztetik, akkor nem lehet veszélyes a kereskedők existenciájára.

Kappelné: (a kalapját letéve.) Terényinével, meg Szinnyeinével mászkáltam a Belvárosban, néhány apróságot vettem. Szinnyeinén új kosztüm volt. (Pici hallgatás után.) Kétszázhusz koronát fizetett ki érte. (A férj nyugtalanul megmozdul.) Én persze a tavalyiban járok.

A férj: Kifogástalanul elegáns vagy. Aztán tudod, hogy most fizettem ki egy estélyi ruhádat.

Kappelné: Sajnálod, jó, nem is beszéllek többet ruhákról.

A férj: (Időseken.) Sajnálom! Dehogy sajnálom. Csak legyen penzem rá.

Kappelné: Én le is mondtam az idén az új kosztümömről. Pedig láttam egy mesés fazont... Hanem mondom nem is akarok tovább ruhákról beszélni... A ruha nem annyira fontos, ha az embernek egy új kalapja van. (Rápillant az urára.) Tapasztalatból tudom, mindenki megfordul utánam, ha egy jó kalapom van. (Melegséggel.) Te neked is azért tetszettem meg, mert akkor egy pompás kalapom volt.

A férj: Ez tulsz!

Kappelné: No, talán nem is emlékszel a buzavirágos kalapomra?

A férj: (egy kicsit ellágyulva.) Hiszen emlékszem... emlékszem...

Kappelné: (odalép az urához, félre simítja a haját, megcsókolja a homlokát, susogva.) Emlékszel, milyen nehéz volt benne megcsókolni, de mégis megcsókolált...

A férj: (mosolyogva, átmelegedve.) Emlékszem...

Kappelné (egy kis szemrehányással.) Ő ti férfiak, nem is képzelitek, milyen fontos egy jó kalap.

A férj: És milyen drága.

Kappelné: (hirtelen átöleli urát.) Csak százhusz korona drágám. (Gyorsan, lázasan.) És neked meg kell venni azt a kalapot, amit ma láttam. Lemondok az idén kosztümömről, prémről, mindenről, nekem soha többé nem kell semmi. Hiszen tudom, hogy szeretsz engem ugyanis. De ha azt a kalapot Terényiné, vagy Szinnyeiné veszi meg, vége az életem boldogságának. Pedig tudod, hogy mi az, ha vége az életem boldogságának.

A férj: Tudom. (Sóhajt.) Akkor az én életem boldogságának is vége. Agyon szekirozol. Hát nem bánom, vedd meg azt a kalapot. (Villámzó szemmel.) De most legyen vége!

III.

Terényiné: (otthon harisnyákat csomagol ki az asztalon. Az urához.) Nézd drágám, milyen nagyszerű harisnyákat vettem. Kappelnéval meg Szinnyeinével sétáltunk a Belvárosban.

A férj: Kappelné persze elegáns volt.

Terényiné (a száját biggyesztve): Hát elegáns volt. Ahogy vesszük. És ha elegáns is volt, nem költöhet mindenki annyit ruhára, mint ő. (Az ura elé tolja a harisnyákat.) No nézd meg már ezeket a harisnyákat. Korona volt párja.

A férj: (a szemöldökét összehúzva, kurta, megvető pillantásokat vetve a harisnyákra.) Korona párja. (Gunyosan. Szép kis harisnya!

Terényiné: (A harisnyákat simogatja) Szép kis harisnya. Egészen jó harisnya... Strapa harisnyának egész jó... Különbösen is occasió boltban vettem... Muszáj spórolni.

A férj: (dühösen.) Muszáj spórolni! Igen lelkem. Takarékoskodni kell. Helyes. De nem látom be, hogy az ember miért ne lehetne azért annyira elegáns, amennyire a társadalmi és vagyoni viszonyai megengedik. Occasiós harisnya! Tudod, hogy már torkig vagyok ezekkel az occasiós holmikkal. Már magad is úgy nézel ki nemsokára, mint egy occasiós bolt.

Terényiné: De Pali!

A férj: Igen ha mondom. Egy kicsit többet foglalkozhatnál magaddal. Neked tudni kellene, hogy a mostani divatnál nagyon fontos a harisnya. Ha kocsiba lépsz, vagy a vilamosra felszállsz, mindenki térdig meglátja a harisnyádat. A minap az operába is ilyen occasiós harisnyába jöttél.

Terényiné: (épésen.) Én nem dobhatok ki annyit harisnyára, mint Kappelné. Ő bizonyosan szalad holnap a kalaposnéhoz s megveszi azt a százhusz koronás kalapot.

A férj: Miféle kalapot?

Terényiné: (Vállat von.) Egy kalapot. Mindegy. Én úgy sem veszem meg. Epen én vegyem meg?

A férj: (Rápillant a feleségére.) Miért ne vennéd meg?

Terényiné: No persze. Százhusz koronás kalapot. Epen én!

A férj: (kivörösödve.) Hát épen te! Miért ne? Hát csak Kappelnének szabad elegánsnak lenni? Csak Kappelné gyönyörködhetik a fele-

Bokor Alajos az alkalmazottak, illetőleg a magántisztviselők nevében a teljes vasárnapi munkaszünet mellett foglal állást.

Az értekezlet végül azt a véleményét fejezte ki és juttatja az OMKE. elé, hogy a teljes vasárnapi munkaszünet létesítése dolgában az egyes szakmák döntsének külön-külön, ne pedig az összesség.

TANÜGY.

Szülők a női kereskedelmi iskoláért.

(Szeptemberben megnyílik az első osztály.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 10.

Vasárnap délelőtt a Központi-szálló különtermében rendkívül népes értekezlet volt a női felsőkereskedelmi iskola létesítése érdekében. Az értekezletet Bokor Alajos, az Aradi Magántisztviselők Egyesületének elnöke nyitotta meg és bejelentette, hogy a mozgalom folyamán eddig hatvankét aradi és nyolc vidéki, összesen tehát hetven szülő jelentkezett, akik kötelezőleg kijelentették, hogy leánygyermeküket a szeptember elején felállítandó három éves női felső kereskedelmi iskola első osztályába beiratják. Ezután felkérte Varjassy Lajos dr. kereskedelmi és iparkamari titkár, hogy az iskola felállítása érdekében eddig történteket és az ügy jelenlegi állását ismeresse.

Varjassy Lajos dr. elmondotta, hogy a kultuszminiszter hajlandó megadni az iskola felállítására az engedélyt, ha akár a város, akár a kamara a fenntartás anyagi garanciáját elfogadja. Ugy a város, mint a kamara hajlandó lett volna segíteni az iskolát s ezért első sorban azzal kellett tisztába jönni, hogy hány jelentkező van. A kamara nevében köszönetét fejezi ki a Magántisztviselőknek és az elnöknek, mivel lehetővé tették, hogy az iskola már szeptember hónapban megkezdje működését.

Kovács Vince kulturtanácsnok kijelenti, hogy a város egyelőre egy, legfeljebb két tantermet biztosíthat az iskolának. Az első évben többre nem is lesz szükség s ő azon lesz, hogy az iskola minél előbb saját hajlékhoz jusson.

Nagy Sándor dr. mint törvényhatósági bizottsági tag minden erejével azon lesz, hogy az iskolát szeptemberben már megnyissák, mert ez az intézmény közérdeke. Somogyi Gyula dr., a kereskedelmi akadémia igazgatója a felállítandó iskola anyagi kérdéseire és költségvetésére vonatkozólag adott felvilágosítást. Berzsenyi Béla pénzügyi tanácsnok az értekezlet és a szülők nevében hálás köszönetet mondott Varjassy Lajos dr. ke-

reskedelmi és iparkamari titkárnak és Kovács Vince kulturtanácsnoknak, hogy az értekezleten megjelentek és felvilágosítással szolgáltak, másodszorban az Aradi Magántisztviselők Egyesületének és Bokor Alajos elnöknek, akinek hathatós közreműködése jó nagy lépéssel vitte előre az ügyet. Bokor Alajos elnök zárószava után az értekezlet végül elhatározta, hogy küldöttségileg kéri Varjassy Lajos polgármestert az iskola létesítésének támogatására.

(—) Ovónői kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Vásárhelyi Vilma okleveles kisdédóvónót az aradi állami kisdédóvodához kisdédóvónóvé kinevezte.

Börzejátékos

parasztgazda.

(Hamis kötlevelek. — A szegedi tábla ítélete.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, április 20.

Iritz Gyula makói gabonakereskedőnek, Gulyás Mátyás dúsgazdag földbirtokos volt a bizományosa Kisiratoson. Őt bizta meg Iritz teljesen korlátlanul azzal, hogy részére a kisiratosi termelőktől gabonát vásároljon, amelyet azután Gulyásnak nyomban be kellett szállítania megbízójának. Gulyás mindenkor eleget is tett vállalt kötelezettségének és évenként mintegy százezer korona forgalmat csinált. Iritz annyira megbízott Gulyásban, hogy vásárlásait sohasem ellenőrizte, annyi pénzt adott neki, amennyit kért.

Gulyás egyszer csak kedvet kapott a börzejátékokra. Vett és eladott olyan gabonát is, a melyet nem szolgáltatott be megbízójának. 1911. év végén és 1912. elején, amikor a Balkán háboru kiütött, a gabonák két-négy koronával emelkedtek. Gulyás ekkor bajba került, mert nem tudott eleget tenni szállítási kötelezettségeinek és hogy az áremelkedés folytán előállott differenciák ne derüljenek ki, Gulyás több kisiratosi gazdák nevére kötlevelet állított és ezek alapján egyre-másra utalványozta ki Iritz az előlegeket az egyes eladók részére.

Gulyás az első kötlevelet 1912. március elsején hamisította és 1912. október tizenkilen-

cedikéig harmincegy darab 100.000 korona értékű hamis kötlevelet küldött be megbízójának.

Amikor a szállításra került volna a sor, kiderült, hogy a kötlevelekben megnevezett eladók, akik valójában léteztek ugyan, de Gulyásnak gabonát nem adtak el s így Gulyás kötelezettségének nem is tudott eleget tenni. Iritz följelentésére a szegedi ügyészség 34 rendbeli okirathamisítással, hét rendbeli váltóhamisítással, egy rendbeli folytatólagosan elkövetett csalással és ugyanannyi rendbeli sikkasztás büntetéssel vádolta meg a börzézó parasztgazdát.

A szegedi törvényszék a múlt év szeptember ötödikén tárgyalta ezt az ügyet. Huszonnyolc tanut hallgattak ki, Gulyás beismerte bűnét, csupán azzal védekezett, hogy remélte, hogy a hamis kötleveleken alapuló ügyletekből elő álló differenciákat megbízójával szemben ki fogja tudni egyenlíteni Erre mintegy száz ezer koronányi vagyona elég is lett volna, azonban a vagyonát jóval meghaladó tőzsdekülönbözetet, amelyet a balkáni háboru ár-hullámozása okozott, már képtelen lett volna pótolni.

A törvényszék a vádtól eltérőleg 16 rendbeli csalás büntetéssel eszmei halmazatban álló magánokirathamisítás büntetésében mondtotta ki Gulyás Mátyást bűnösnek s ezért össz-büntetésül két évi és hat hónapi fogházra ítélte.

Főbbezés folytán ma a szegedi tábla tárgyalta Bíró Vilmos elnöklésével ezt az ügyet. A főügyészséget Hubay László képviselte. Gulyás maga is megjelent a tárgyaláson és sirva védekezett:

— Annak tulajdonítom, hogy ezt a büncselekményt elkövettem, — mondotta — hogy megbízóm engem éveken át nem ellenőrizett, soha el nem számolt velem és annyi pénzt bocsájtott rendelkezésemre, amennyit csak kértem. A balkáni háboru miatt a börzén előállott folytonos ár-hullámozás azután a teljes vagyoni romlás szélére juttatott. A börzézés sohse volt mesterségem, de úgy gondoltam, hogy ott lehet pénzt keresni, spekuláltam, de belebuktam.

Az ügyész vádbeszéde után a védő kérte, hogy a büncselekmény az alsóbíróság ítéletétől

sézében? Ki mondta ezt? (Félfel néz a feleségére.) No és szép volt az a kalap?

Terényiné (mosoly langi át az arcát, a szemét az ég felé emeli.) Csodás! Még soha kalap nekem úgy nem állt. Ó Istenem! Csak egy van belőle Budapesten, a párja Párisban egy orosz hercegnő. (Elborul az arca, nagyot sóhajt, az urára néz.) Ne gondold azért, hogy én a kalapra gondolok. Istenem, nekem nem kell. Majd felfrissitem a tavalyit; muszáj egy kicsit spórolni.

A férj: (kivörösödött arccal.) Nem. Nem és nem! Ne lássam többé ezt a kalapot! Ugy elcsufított, mintha egy kenyérgosarat borítottál volna a fejedre. (Fájdalom árnyékolja el a homlokát.) Szépnek, csinosnak, elegánsnak akarlak már egyszer látni. (Elszoruló hangon.) Érted? Azt akarom, hogy te is finom, illatos, előkelő légy. Hiszen eltelik az élet s te mindég csak occasiók holmik után szaladsz. (A felesége elé lép határozott hangon.) Holnap megveszed azt a kalapot.

Terényiné: (felsikolt a belső boldogságtól) Nem.

A férj: (szigoruan.) Megveszed. Akarom. (Kiveszi a tárcáját, lázasan kitorolja belőle a százhusz koronát s az asszony elé tolja a pénzt, fátyolos hangon.) Másra kellett volna, de megveszed. Nem lesz mindig csak Kappelné elegáns.

Terényiné: (Az öröm fojtogatja.) Én nem akarom... drága kis uram... Nekem jó lett volna a tavalyi is... Hiszen tudod (összegyürogeti a pénzt, magában.) Ebből is

megspórolok valamit. Husz koronát biztosan lealkuszom.

IV.

Szinnyeiné: (a vacsoránál az urához.) No és azt akarod tudni, hol voltunk még. Egy csodaszép kalapot néztünk meg egy boltban.

A férj: Fel is próbálted?

Szinnyeiné: Igen. Mind a hárman felpróbáltuk. Hiszen ebben nincs semmi ugy-e?

A férj: Persze. No és jól állt?

Szinnyeiné (elpirulva, elfogódott hangon, halkán.) Nagyszerűen! Muzsikált a fejemen, ahogy a kalaposné mondta:

A férj: No és az ára?

Szinnyeiné (a tányérjába néz.) Százhusz korona.

A férj: Nem is sok... nem is sok... Ha egy kalap jól áll, ha egy kalap muzsikál. (Nevet, de hirtelen elkomolyodik.)

Szinnyeiné: (az urára emeli a szemét.) De most nézz a szemembe Lacikám. No néz a szemembe.

A férj: (felemeli a fejét.) Nos hát nézek. Az asszony (szomoruan, gyengédséggel, egy kicsit reszket a hangja.) És elhiszed majd, amit mondok?

A férj: (komolyan) Hiszen mindig hittem neked.

Szinnyeiné: Tudod, hogy szeretlek... És tudod, hogy én mindig szívesen lemondok... Én... én... nekem ez boldogság...

A férj: (megcsillanó szemmel) De kicsikém.

Szinnyeiné: (ragyogó szemmel folytatja) Nekem ez nagy boldogság! (Félfel néz, gyermekesen elábrándozó szemmel.) Mindig arra gondolok: az én jó uram mennyit fárad, mennyit küzd, ostoba és rosszindulatu emberekkel vesződik. És mindezt értem teszi. Néha még éjjel is dolgozik az íróasztalánál, amikor én már nyugodtan szunyókálok. És mindezt értem. Így csak nekem is kell valamit adni, legalább gondolatban. Azért el kell hinned, most amikor úgy szépen a szemembe nézel, hogy én ott a kalapos boltban, amikor a fejemen volt az a gyönyörű kalap s amikor elámulva néztem a tükörbe, lemondtam, azonnal lemondtam. Le mondtam az én jó kis uramnak, mert szerettem. Szeretem és szeretnék még nagyobb dolgokról lemondani. (A kezét nyújtja az ura felé) Vegye meg Kappelné, vagy Terényiné azt a kalapot.

A férj: (megszorítja az asszony kezét s boldogan sóhajt. Egy kis csend. A csend után.) No és melyik üzletben van az a kalap?

Szinnyeiné (szelid mosollyal néz az urára.) Hiszen az mindegy.

A férj: (benső örömmel.) Mégis. Érdekel.

Szinnyeiné: (édesen sugva.) Madame Leonie-nál. (A szemét lesütve.) Egy kis fekete szalma, oldalt két kócsagesomóval. (Az urára pillant.) De hisz ez miudegy.

A férj: (szórakozottan.) Mindegy. (Feláll, szó nélkül járkal, mint aki forral valamit. Az asszony elmélázva ül és hallgat, de belül mosolyog, nevet s a képzeletében már a fején muzsikál a kalap.)

altérően minősítették aként, hogy a vádlottat csupán egyrendbeli folytatálagosan elkövetett sikkasztásban mondják ki bűnösnek.

A tábla az elsőbíró ítéletét úgy a minősítésre vonatkozólag, mint indokai alapján helybenhagyta. A főügyészség az ítéletben megnyugodott, a védő pedig az eltérő minősítés miatt a Kuriához semmisségi panaszt jelentett be.

A király betegsége.

(Mehült a német császár fogadásánál. — Nem feketet ágyba. — A veszedelmes bronchitis. — Javulást jelentenek. — Elmarad a budapesti ut.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, április 20.

Nyugtalanító hírek fekete madarai röpöknek egy idő óta első Ferenc József egészségéről és ma megszólal ezekre a hírekre a félhivatalos is anélkül, hogy — nyugodtabbak tudnánk lenni a szavától. A jelentésből bajos megállapítani: cáfolat-e vagy megerősítés; mert a mit mond, körülbelül az, hogy nem beteg a király, de nem is egészséges. Gyöngéledés. Rendes orvosa mellé, aki egészségére vigyáz, másikat is kívánatos volt hivatni hozzá, specialista tudóst a lélekzöszervek gyógyításában. Ahhoz, hogy munkájában, hivatása teljesítésében a királyt meg tudja akasztani, ez a gyöngéledés nem elég erős. Am elveszi tőle a betegség — a pihenést, amugy is rövidre mért éjszakai álma nyugalmát. A nyolcvan négy esztendő aggastyán, aki egészségesen is a homályos hajnal korai órájában kél ki egyszerű vaságyából, hogy már dologba lásson, mikor alattvalóinak milliói még legmélyebb álmukat aluszszák, most ezt a kis pihenést is elveszítette. Láz és köhögés zavarja. Dolga végeztével fáradtan fekszik le és pihenetlen kél föl, hogy megint dologba fogjon. De fölkel és dolgozik.

A két országban egyaránt nagy nyugtalanságot keltő hírek azonban ma enyhébbek: azt jelentik, hogy az uralkodó állapota javulást mutat.

Az első félhivatalos hír a betegségről.

A múlt hét végén már aggasztó hírek keltek az árnyra és ezeket gyenge cáfolatok után ma megerősítette a király megbetegedéséről a félhivatalos Magyar Távirati Iroda következő kommunikációja: — Illetékes forrásból arról értesülünk, hogy

a királynak mintegy tizennégy nap óta tartó hurutos bántalma még mindig nem csökkent.

A királyt állandóan kezelő Kerzl dr. vezérfőtörzsorvoson kívül a gyöngéledés lellépte óta többször vétetett igénybe Ortner tanár udvari tanácsos közreműködése is, akinek az utóbbi napokban gyakrabban volt alkalma a felsége egészségi állapotát alaposan megvizsgálni. A légzőszerveknek eképen megállapított hurutjához hófokemelkedés is járult, amely köhögési ingerrel párosulva zavarja az éjjeli nyugalmat. Erőállapot és étvágy kielégítő. A király, gyöngéledésére való tekintet nélkül, szokott módon intézi el a folyó kormányzati ügyeket és meghallgatja a szóbeli előterjesztéseket.

Mától kezdve különben orvosi jelentéseket fognak kiadni a király állapotáról. Az első bulletin, a melyet ma délelőtt adtak ki, így szól:

Kerzl dr. és Ortner dr. tanár udvari tanácsos kezelőorvosok által kiadott orvosi jelentés szerint a felsége körülbelül tizennégy nap óta főnálló váltakozó rekedtségben, a nagy légzőutak lázmentes hurutjában, időn-

kint való fázásban, és lézas hőmérséklet emelkedésében szenvedett. E hónap 18-án pedig a jobb felső tüdőlebeny legkisebb légeselágazásában korlátolt területű sűrű hurutcentrum képződött. A felsége az éjszakát aránylag jól töltötte. Szubjektív állapota nem kedvező. A felség ma is korán kelt föl, hogy a szokásos módon elintézzék az államügyeket. A délelőtt folyamán az uralkodó Montenuovo herceg főudvarmestert, a két főhadsegédét és Tisza István gróf miniszterelnököt fogadta, akik előterjesztéseket tettek.

Harmincyolc fokos láz.

A király állapotáról délben kiadott kommunikációval kapcsolatban a Neues Wiener Tageblatt a következőket jelenti: Ortner tanár udvari tanácsos tegnap kétszer volt a királynál. A király este a szokottnál korábbi időben fektült le. Hőmérséklete az este 38 fok volt. Az éjszakát, bár a köhögési inger gyakran megzavarta, általában nem töltötte rosszul. Reggel, miután a király a szokott időben felkelt, Kerzl dr. háziorvosa és Ortner tanár ismét megjelentek nála.

Az orvosok a király betegségét mélyen fekvő bronchitisnek minősítik.

A király meghülése ellenére is dolgozószobájába ment, ahol kormányzati ügyeket intézett el, de orvosi tanácsára a beszélgetések alkalmával a legnagyobb mértékben kimélnie kell magát. Udvari körökben híre jár, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg holnap, vagy holnapután Konopistról ideérkezik, hogy megállapodjék az uralkodóval a delegációk megnyitása alkalmával való helyettesítése tekintetében.

Más oldalról a Neues Wiener Tageblattnak még a következőket jelentik: A király tegnap fél órával korábban fektült le, mint máskor. Az éjszakát nyugodt álomban töltötte és csak kétszer szakította meg a köhögési inger. A hőmérséklet ma nem emelkedett. Reggel nyolckor megjelent a királynál veje Ferenc Szalvátor főherceg, és ennek felesége, hogy az uralkodó horgylétéről tudomást szerezzenek, mindjárt azután Montenuovo főudvarmester jelent meg a felségénél előterjesztései megtételére. Ferenc Szalvátor főherceg fél tízkor távozott, azután a király Bolfras főhadsegédétől, a katonai iroda főnökétől a májusi előléptetések listáját vette át. Ez tíz órától háromnegyed tizenkettőig tartott.

A Neues Wiener Tageblatt szerint Ortner tanár már szombaton, a hó 11-én volt őfelségénél. Reggel fél hétkor jelent meg és behatóan megvizsgálta a királyt. Azóta naponta megjelenik Schönbrunnban, tegnap két látogatást is tett a király megvizsgálására.

A bulletinok.

Neue Freie Presse udvari körökből a következő értesüléseket kapta: Amíg a felség akut megbetegedéséről lehet szó, naponként orvosi jelentések fognak megjelenni és lelkiismeretes felvilágosítást adni állapotáról. Nyomatékosan kiemelik, hogy ezek a jelentések leplezetlenül fogják regisztrálni a kezelőorvosok megállapításait. Komoly aggodalomra nincsen ok és nemcsak az orvosok, de a többi közelálló személyek is át vannak hatva attól az indokolt reménytől, hogy a király a legközelebbi idő alatt megszabadul katarrusától, amelyben szenved. Orvosi körökből vett értesülésünk szerint

az orvosok remélik, hogy a király erős szervezete mellett a jobb időben támadt sűrűsödések megszűnnek és ezzel együtt a láz is megszűnik.

A Wiener Allgemeine Zeitung jól értesült helyről a következőket jelenti: Ma délelőtt és délután észrevehető javulás állott be őfelsége állapotában. A kedvező időjárástól jó hatást várnak az orvosok. A mai napnak délvidéki jellegű enyhe levegője alkalmas oldóhatást gyakorol. További kedvező körülmény, hogy a király nagyon jó hangulatban van és nagyon előnyös az is, hogy állandóan intenzív munkába merül, mozgást végez ami a gyógyulást a betegség mostani stádiumában nagyon elősegíti.

A betegség keletkezése.

A király március huszonharmadikán, a német császár Bécsbe érkezése napján előzte aratlannak látszó náthát kapott. Első idő volt és a király nyitott kocsiában tette meg az utat a penzinger pályaudvarra és vissza és a vonat megérkezéséig fél óráig várakozott a perrenon a légvonatban. Ennek következtében a király kissé meghűlt. Kerzl dr. elejétől fogva a legnagyobb gondtal és figyelemmel kezelte a betegséget és remélték, hogy a meghülés hamarosan elmúlik, annyival is inkább, mert a királynak majdnem minden tavasszal és ősszel volt ilyen jelentéktelen meghülése. Óvatosságból a király még sem ment el a bécsi Manneresangverein ezredik jubiláris hangversenyére, holott régebben megígérte megjelenését. Ezuttal azonban nem teljesült a király gyors gyógyulásába vetett remény és

mivel a király állapota rosszabbodott, el kellett halasztani a királynak leányánál, Mária Valéria királyi hercegnőnél Wallseeben husvételre tervezett látogatását.

A király légesőhurutot kapott és kis mértékű láza is van.

Teljesen jól informált udvari körökből a Neues Wiener Tageblatt a következő értesítéseket kapta: A király mostani megbetegedésének oka az a meghülés, amely őfelségét valószínűleg a német császár fogadásánál érte. Az uralkodónak akkor egy ideig igen hűvös idő mellett a penzinger pályaudvaron kellett tartózkodnia, ahol léghuzatnak volt kitéve. A király schönbrunni kastélyába nyitott kocsi ment és az eső beállása ellenére sem akart az előre készen tartott csukott automobilba beszállani. Hazajárult a meghüléshez az is, hogy a kastély előtt felállított dalárdistákra való tekintettel a kocsi tempója igen lassu volt. A betegségi tünetek ez alkalommal azért haladtak előre, mert az uralkodó az egészsége kimélsére szükségesnek tartott intézkedéseknek csak nehezen tett eleget. Nem akart eltérni rendes életmódjától és nem engedte megrövidíteni munkaidejét se. Ennek bizonyosságára szolgál, hogy ma is, mint mindig, fél négykor kelt fel.

Tegnap óta Kerzl dr. háziorvos a király lakosztálya mellett alszik.

Ez az intézkedés nem tekinthető fokozott aggodalom kifejezésének, hanem csupán nagyobb óvatosságból történik, ami a páciens magas korára való tekintettel helyénvalónak látszik. Ma délelőtt őfelsége a rendes audienciákat változatlanul megtartotta. Fél négykor, mindjárt felkelés után egy csésze teát ivott, kétszersülttel. Délelőtt aludt tejet ivott, fél tizenkettőkor pedig bouillonlevest és csirkevagdaléket szolgáltak fel. Bár a király étvágya csökkent, mégis örömmel konstatálható, hogy elégséges táplálékot vesz magához. Tegnap egy darab marhahúst evett spárgával. A köhögési inger kissé idegessé tette a királyt. Az orvosok a köhögési ingert nyálkaoldó szerekkel igyekeznek enyhíteni.

Bronchiolitis circumscripta.

Orvosát oldalról. a Neues Wiener Tageblatt a király megbetegedéséről a következő információt kapta:

A király megbetegedése tudományosan bronchiolitis circumscripta. Ez egy hurutos gyulladása a bronchiolumok legfinomabb nyulványainak, amelyek a tüdőn mint bronchiolusok oszlanak el, mielőtt tüdőszöveté és ennek alveolusává, azaz tüdőhólyagocskákra oszlanának fel. Pontosabb megkülönböztetése a bronchiolusok hurutja és az ezekhez tartozó tüdőszövet affekciójá között klinikailag igen nehéz és csak a közérzet főbb tünetjei, mindenekelőtt a láz állapota alapján állapítható meg. Ennek a mélyen fekvő centrummal bíró bronchitisnek a kezelése oly intézkedéseket követel meg, mint magának a tüdőszövetnek hurutja és természetesen mindenekelőtt a páciens korát is szem előtt kell tartani. A hurut következtében képződő nyálkahártya eltávolítása a gyógyszerkezelésen és egyéb kezelési eljárásokon kívül szükségessé teszi, hogy a beteg ne feküdjék ágyban, mert az ágyban való nyugodt fekvés mellett az alsó tüdőszövetben a vér összegyűlik és ezzel egyrészt megnehezíti a nyálka leoldódását, másrészt új sűrűsödési centrumok képződésének lehetőségét segíti elő. *Ily magaskorú páciens megbetegedésénél a legnagyobb figyelmet kell fordítani, annál is inkább, mert ennél a lázzal kapcsolatos bajnál az étvágy nagyon csökken.* Tényleg már két nap óta a király étvágya sok kívánnivalót hagy fenn és abból a célból, hogy a táplálkozást mégis kedvező módon tartsák, ismét azokat az erőleveseket adják az orvosok a királynak, amelyeket egy ízben, amikor hasonló affekció támadta meg, fogyasztott személyek akkor kitűnően beváltak.

A király és orvosai.

Ferenc Szalvátor királyi herceg és Mária Valéria királyi hercegnő tegnap Wallseeből Bécsbe érkezett.

A Berliner Morgenzeitung bécsi tudósítója legjobban informált helyről a következő értesítéseket szerezte a király betegségről:

Ófelsége állapotában ma délután folyamán feltűnő javulás állott be.

Az orvosok konstataáltak, hogy a láz majdnem teljesen megszűnt. A hőmérséklet, amely reggel még 37,1 fok volt, estig majdnem a normálisra szállt alá. Ez annyival kedvezőbb jelenség, mert ófelségének rendszeres hőmérséklete nagyon alacsony, 36,30 fok. Egyedüli kedvezőtlen tünet a király étvágytalansága.

A mai dejeuner alkalmával valamennyi étel, még a király kedvenc étele, a vadhassé is érintetlenül került vissza a konyhába.

Este némileg visszatért a király étvágya, bouillon-levest, egy kevés csirkehúst és kevés rizsfelfújtat fogyasztott. Mária Valéria főhercegnőt Wallseeből azért kérték Schönbrunnba, hogy rábírja a királyt, hogy engedelmessékedjék az orvosok utasításainak.

Az uralkodó ugyanis nem szívesen engedelmessékedett az orvosok intézkedéseinek.

Arra még rá tudták venni, hogy inhalációkat vegyen, de sehogysem lehetett rábírni arra, hogy hideg borogatást tétessen testére. Az orvosok körében felmerült az a terv, hogy ha a király jobban lesz, rövid tartózkodásra Miramaréba menjen. Ófelsége eddig nem egyezett bele az utazásba. A király betegsége határozott bronchitis, amely szombaton lépett fel. A lázas tünetek már nyolc nappal előbb mutatkoztak, de szombaton 38 fokra emelkedett a

hőmérséklet. A király állapotát akkor igen kedvezőtlennek tüntették fel.

A mai nap folyamán újból kétszáz narancs és ciprusfát vittek a schönbrunni kastély csarnokába, ahol a király napi sétáját szokta végezni. Ófelsége az egész napot karosszékben töltötte és éjszaka is karosszékben fog aludni.

A mai audienciák.

A király betegsége mellett is dolgozik. Délelőtt Monteunovo főudvarmesteren, Bolfras főhadsegéden és Heverde igazgatón kívül a miniszterelnököt fogadta. Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel érkezett Bécsbe. A miniszterelnök délelőtt audiencián jelent meg az uralkodó előtt. Az audiencia egész rövid ideig tartott és nyilván a király budapesti útjának elmaradásával, a parlamenti ülészak berekesztésével és a delegációk egybehívásával volt összefüggésben. Informált helyen azt közlik, hogy ez a kihallgatás a magyar miniszterelnöknek inkább udvariassági tisztelgése volt a felség előtt és érdeklődése a felség egészségi állapota iránt. Stürgkh gróf tegnapi audienciáját is így magyarázzák.

Tisza, aki délután a közös miniszterekkel és Stürgkh gróf osztrák miniszterelnökkel folytatott megbeszéléseket, éjjel tíz órakor a marheggi személyvonattal visszautazott Budapestre.

A Zeit értesülése szerint délután három órakor Berchtold gróf külügyminisztert audiencián fogadta a király. A külügyminiszter jelentést tett ófelségének az abbáziai találkozókról. Az audiencia egy óra hosszat tartott.

Elmarad a király budapesti útja.

A Neue Freie Presse ófelségének a delegációk megnyitása alkalmából tervezett budapesti útjáról és az utazás elmaradásának a lehetőségéről a következőket írja: Miután ismeretes, milyen nehezen engedi magát a köteleességérettől áthatott uralkodó a már megállapított program végrehajtásától visszatartani, az utazásra vonatkozó döntés csak közvetlen a delegációk ülészakának megkezdése előtt fog történni. Általános az a meggyőződés, hogy az orvosok az utazást óvatossági okokból nem fogják kívánatosnak minősíteni. Ez esetben a trónörökös kap megbízást, hogy a király képviseletében a delegációk ülészakát nyissa meg, amint 1910. decemberében a budapesti delegációk alkalmával is történt.

A Militärische Rundschau jelentése szerint az uralkodó budapesti utazása, amely a delegációk megnyitására tervezve volt, elmarad, hogy a király ne legyen kitéve a recidiva lehetőségének. Egy magas funkcionárius, akinek alkalma volt szombaton látni az uralkodót, oda nyilatkozott, hogy külső színe kellemesen lepte meg, a király rendkívül üde, beszéde könnyed és egyáltalában nem látszik páciensnek.

Mint a Bud. Tud. illetékes helyről értesül, ófelsége a delegáció tagjait a budai királyi palotában gyengélkedése miatt nem személyesen fogja fogadni. A király tervezett budapesti látogatását egyelőre el kellett halasztani, de nincs kizárva, hogy ha egészségi állapota megengedi, a delegáció tárgyalása alatt későbbi időpontban Budapestre utazik.

Tartós javulás.

Bécsből jelentik éjjel: A király délután is rendszeren folytatta munkáit, először Monteunovo főudvarmester jelent meg nála, majd Mária Valéria főhercegnő és Ferenc Szalvátor főherceg. Ófelsége délután sokkal jobban érezte magát, mint délelőtt, a kedve is sokkal jobb volt kétszer is felkelt, írásztala mellől s a

zárt ablakhoz lépett, amelyen keresztül letekintett a parkba. Betegségének híreire nagy közönség töltött Schönbrunnba, különösen este-felé voltak sokan a parkban, amelynek belső udvarát egészen megtöltötte a közönség.

Mikor a király megjelent a kastély ablakában, a lent álldogáló közönség örömrivalgással fogadta.

A javulás szimptomái egyre tartanak. Este hétkor már egészen normális volt a király hőmérséklete: 36,2 fok. Étvágya is visszatért és hét órakor kitűnő kedvben jól megvacsorázott. Vacsora után megjelentek nála az orvosok, akik újból megvizsgálták és állapotát kielégítőnek találták. A király ezután aludni tért s nem mint eleinte jelentették, karosszékben, hanem ágyban töltötte az éjszakát.

A király még tegnap délelőtt is határozottan ragaszkodott ahhoz, hogy Budapestre utazik a delegációk megnyitására, míg végre ma délelőtt orvosai rábeszélésére elszánta magát, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös helyettesítse a delegációk megnyitását.

VÁROS ÉS MEGYE

Az ipari munkaházak építése. Megírta az Aradi Közlöny, hogy a kereskedelmi miniszter tíz évi 30,000 koronás részletben 300,000 koronával hajlandó hozzájárulni az aradi munkaházak építéséhez, azonban nem engedélyezi, hogy a házakat szövetkezeti alapon építsék s kiköti, hogy a házak csak bérbeadhatók, nem örökbérbe. Miután e feltételek által a módosítottak lényegesen megváltoztak, a tanács mai ülésén elhatározta, hogy Lócs Rezső tanácsnok elnöklete alatt Varjassy Lajos dr., Rosenberg Miksa, Jegessy Károly dr., Steigerwald Alajos, Szántay Lajos és Gerber Mátyás tagokból álló új bizottságot küld ki, amely újból előkészítse a munkaházak építését. Miután azonban a kereskedelmi miniszter segélye a vártnál kisebb, 300 munkaház helyett csak százötvenet fognak építeni a Gutzjahr-féle telkeken.

A város rendkívüli közgyűlése az eddig megállapított tárgysorozat szerint a következő ügyeket tárgyalja április 23-án délután 4 órakor: 1. Az 1914. évi XV. törvényekkel a városunk területéből alakított két országgyűlési választókerület szavazó körének az 1913. évi XVI. törvény-cikk 22. §-a értelmében való megállapítása. 2. Az új központi választmányának az 1913. évi 25. §-a értelmében való megalakítása. 3. A tanács előterjesztése a „Hungária” pamutgyártól megszerzendő cseretek tárgyában. 4. U. a. előterjesztése a tüzerlakatnyá tárgyában. 5. U. a. előterjesztése a légszuszgyárral szemben fennálló szerződésnek módosítása iránt.

Rossz vizet isznak a bikák. Lócs Rezső tanácsnok a tanács mai ülésén arról tett jelentést, hogy a városnak az első számú majorban elhelyezett bikái és ménjei az utóbbi időben állandóan bélbajban szenvednek. A major kutját megvizsgálta a városi vegyész s konstataálta, hogy a viz glaubersókat tartalmaz s így élvezetre nem alkalmas. A tanács elhatározta, hogy a majorban új kutat furat s a munkalátokra kiírja az árlejtést.

A Petőfi-csárda sorsa. Megírtuk, hogy a város legutóbb nyilvános árverésen akarta értékesíteni a Petőfi-csárdát s a legelőnyösebb ajánlat 25,500 koronát ígért a telekért. A tanács mai ülésében úgy határozott, hogy az ajánlatot nem fogadja el, hanem az objektumra új árverést hirdet.

A város nagy kölcsöne. Varjassy Lajos polgármester ma délután Budapestre utazott, hogy a két milliós kölcsön ügyében személyesen folytasson tárgyalásokat a Magyar Bankkal.

SPORT.

Az aradi löversenyter sorsa.

(A versenyegylet közgyűlése. — József főherceg védnök. — Új versenyszám.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 20.

Az aradi Versenyegylet vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta huszadik évi közgyűlését Károlyi Gyula gróf elnöklete alatt. A közgyűlésen — amelyet választmányi ülés előzött meg — Persa Péter titkár beszámolt az egylet múlt évi működéséről és bejelentette, hogy a földművelésügyi miniszterium hétezer koronáról tízezer koronára emelte fel az évi államsegély összegét, valamint az Urlovasok Szövetsége is felemelte évi szubvencióját.

A közgyűlés örömmel vette tudomásul az egylet anyagi erejének gyarapodását, ugyszintén azt a körülményt, hogy József főherceg elvállalta az Aradi Versenyegylet védnökségét. A közgyűlés elhatározta, hogy az ideai löversenyekre már eggyel több programszámot állít be, amennyiben a második napon az eddigi futamokon kívül „Kisjenői gátverseny” néven egy 2800 méteres, 1700 koronával díjazott futam is lesz.

A versenyegylet választmányába Verzár Márton halálával megüresedett helyre az aradi 12. huszárezred parancsnokát, Vécsey Bélát választotta meg a közgyűlés.

A közgyűlésen ismét szóba került az aradi versenyegylet pályájának mizerábilis volta, amely egyenesen lehetetlenné teszi, hogy az agilis egyesület a lósportot és ezzel a lótenyésztést úgy fejleszthesse, amint ez különben módjában lenne. Persa Péter titkár beszámolt arról, hogy a Birkás-dűlőben levő pálya, amely az egész esztendőn át lovassági gyakorlóternek szolgál az idén a szennyvízszűrő telep kiterjesztése miatt más alakot kapott, de ez mit sem változtatott azon, hogy huszárlóvak által egész évben összenyargalt pálya talaja olyan, hogy azon értékesebb lóanyagot alig mernek futtatni.

A versenyegylet tagjai kivétel nélkül annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy fel kell használni a kedvező alkalmat: azt, hogy a huszárság más gyakorlóteret kér a várostól és elhagyja a birkásdűlői pályát.

— Magam is azon leszek — jelentette ki Károlyi Gyula gróf volt főispán, az egyesület elnöke — hogy a versenyegylet részére megkaphassuk a várostól a pályát és annak talaját egész évben gondozva magasabb nivóju versenyekre alkalmassá tesszük.

A versenyegylet arra való hivatkozással, hogy más vidéki városok anyagilag, szubvencióval is támogatják a helyi versenyegyletet, a pálya átengedését fogja kérni Arad közönségétől és hihetőleg nem kopogtat zárt ajtókon.

+ Az Aradi Torna Egylet győzelme.

Napok óta hirdette a lapokban a mérkőzést rendező egyesület, hogy milyen érdekesnek ígérkezik az Aradi Torna Egylet és Aradi Munkás Testező Egylet focisportcsapatainak vasárnapi találkozása. A jóslások valóra váltak: a két aradi egyesület igazán szép és érdekes játékokban bizonyította be, hogy az itthoni csapatok is tudnak élvezetes sportot nyújtani a közönségnek, ha nem ellenségek, hanem csak ellenfelek módjára szállnak szembe. A munkás csapat Aradra került játékosokkal annyira megerősítette játékerőjét és a nagyobb csapatokban játszott emberek úgy összeszoktatták az aradi munkásjátékosokat is, hogy ma körülbelül hasonló erejű három csapata van Aradnak. A munkások néhány hét előtt kis-

differentiálával győzték le a AAK-t. és tegnap viszont felettük aratott gólok számára kiesi, de egyébként biztos győzelmet az ATE., amely két tartalékkal szerepeltette csapatát. A fiatal játékosok, akik csaknem kivétel nélkül a Torna Egylet neveltjei az óvartéri ATE. pályánál kisebb és így szokatlan AAK. pályán nehezen jöttek lendületbe, sok gólhelyzetet hibáztak, de Kovács révén mégis 1:0 arányban győztek. A mérkőzést szép közönség nézte végig.

+ Telefon a csónakházban. Az Aradi Hajós Egylet nagy ambícióval készül a mindjobban nekilendülő evezős szezonra. A klubtagok kényelmére a Maros-utca torkolatánál levő csónakházba a telefont is bevezették. A Hajós Egylet telefonja 1039. számmal hívható fel.

+ Az AAK. Kolozsvárott. Vasárnap Kolozsvárott játszott az AAK. két tartalékkal győzött első csapata az ottani Egyetemi Klub ellen. A jó erőből álló egyetemi csapat 3:0 arányban győzte le az utazástól is fárasztott aradi fiukat.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szinházi műsor:

Kedd: *Mérföldkövek*, színjáték. Góth Sándor és G. Kertész Ella vendégfelléptével. (Bérlet szünet.)

Szerda: *Zöld frakk*, vígjáték. Góth Sándor és G. Kertész Ella vendégfelléptével. (Bérlet szünet.)

Csütörtök: *Nemtudomka*, operetta. Hampel Ilonkával. (B. bérlet.)

Péntek: *Buda gyöngye*, operetta. (C. bérlet.)

Szombat: *Buda gyöngye*, operetta. (A bérlet.)

A zenekonzervatórium hangversenye.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 20

Jellemző az aradi közönség zenerajongása, hogy a konzervatórium vasárnapi hangversenyére a szép tavaszi idő dacára is szépen megtelt a kulturpalota koncertterme a nagyszámú előkelő közönséggel s a leányiskola növendékeivel. Érthetővé teszi ezt a nagy érdeklődést az a komoly és szakértői vezetéstől irányított munka is, mely a konzervatóriumban Muttermüller József igazgató irányítása mellett folyik s amely nélkül ilyen szép sikerű est rendezése nem is volna lehetséges.

Tizenöt növendék mutatkozott be, mind a legfelső osztályokból. Közülök 9 zongorista. Muttermüller igazgatónak és nejének zongoratanítványai közül évenként többen szoktak magánvizsgálatot tenni a zeneakadémián. A legmagasabb fokon áll Spielmann Böske, ki Beethoven C-moll zongoraversenyébe még mozdulataival is művészi lendületet igyekezett belevinni. A legerősebb versenytársa ketségkivül Salgó Piri, ki különösen Liszt Parantellájával bizonyította be, hogy a virtuóz technikán kívül azzal a fizikai erővel is rendelkezik már, mely egy zongorista magasabb ambícióit jogosultakká teszi. Meg kell dicsérnünk Dömötör Margit Mendelssohn Capriccióját és Fényes Boriska Schumann Papillonját, kik szintén igen tehetséges pianistáknak bizonyultak. Szépen játszottak még Ach Olga és Margit, valamint Löwy Irén, míg Adler Sándor és Kohányi Zelma, mint zongorakísérők debütáltak sikerrel.

Kellemes változatosságot hoztak a műsorba Weichart Auróra énektanítványai. A kitűnő tanárnő egyik-másik növendéke már a művészpályára lépve szerez elismerést Bécsben volt mesterének. Ezuttal legnagyobb sikere volt Weisz Vilma bársonyos szopránjának, mellyel úgy a koloratura nehézségeivel megbirkózott a

műsoron kívül előadott Márta-duettben, mint lyrai képességeit is bemutatta Kuruc és Tarnay egy-egy dalában. Künatlen Irén altja a „Sámson és Delila” áriájával aratott zajos tapsokat, míg Murády Irén Weisz Vilmának volt méltó alt partnere.

Karhanek Ferenc tanár hegedűtanítványai közül Tausz Artur és Csáklány Tibor léptek fel. Bach 2 hegedűversenyének 2-ik tételét játszották először, majd mindegyikük önállóan is koncertezett. Tausz Artur játszott nehezebbet, Vieuxtemps D-moll koncertjéből, míg Csáklány eszisztább és egyenletesebb kiforrottságu előadásában Rode B dur koncertjét hallottuk. Elismerést érdemlő haladást láttunk mindkettejüknél tavaly óta, de Csáklánynak még azt ajánljuk, hogy a hallgatót zavaró ideges lábmozgásról szokjék le.

Muttermüller József esellőnövendékei közül Szabó Sándor debütált a Bohm-rióban sokat ígérő batorsággal.

Négy zongoraversenyt szépen összetanult vonósosok kísért, melyben a tanárokon és Eckhart Isvan, Kell Rezső, Dömötör László filharmonikusokon kívül Csáklány és Tausz is résztvettek. Ha valamit megis nélkülöztünk, az egyenként magas nivón álló produkciók mellett, az egy zenekari szám lett volna, melyet ott, ahol ilyen jó muzsikusok vannak, ha eddig nem, a jövőben bizonyára meg fognak csinálni.

* A színház közlései. *Góthék* vendégszerplése. Emlékeztet meg az a nagy siker, amely Knoblauch és Bennet művészi tollal megcsinált életképét, a *Mérföldköveket* kísérte. Ezt a kitűnő, már Aradon is nagy sikert aratott darabot választották Góthék, Kertész Ella és Góth Sándor keddi első fellépésükül s ezek a szerepek kiváló, alkalmas nyújtanak arra, hogy a kitűnő művészpartentuma teljes mértékben kifejezésre jusszon. — *Góthék* szerdán a *Zöld frakk* vezető-szerepeiben bucsúznak.

A *Nemtudomka* Bakonyi—Huszká poetikus operetteje, amelynek a bemutató alkalmával úgy a zenéje, mint kedves meséjű librettója nagy sikert aratott, csütörtökön megint színrre kerül, előreláthatólag megint szufolt nézőtér előtt.

Vasárnap délután Zerkowicz pompás, nagy sikert aratott operetteje, a *Katonadolog* kerül színrre.

Buda gyöngye a címe annak a kedves, kiváló kvalitásu operettnek, amelyre most készül az aradi színtársulat operette személynete s amelynek premierje pénteken lesz. Az operettnek nagyon érdekes a meseje.

* A clematisos udvar. (*Tabéry Geza elbeszélései.*) Izlises, finoman szulzait földérajz díszíti ezt az érdekes könyvet, ami Nagyvaradról érkezett hozzánk. Egy feltűnően erős és eredeti tehetség mutatkozik be ebben a kötetben. Temai halk hangulat hullamok, nyelve szines lobogásu és a technikája egészen friss és újszerű. A könyvet szivesen olvastuk s a csöndes, szinte cizelált történetek egynemelyike mint valami mely hangulat emléke maradt meg bennünk. *Tabéry Geza*t hivatott írónak tartjuk, akinek első kötete megerdemli a figyelmet s azt, hogy kiemeljék a könyvek áradatából. Kapható a könyvkereskedésekben.

* *Gyerünk csak...* (Az *Uránia* vígjáték újdonsága.) A kék egér főszereplője: Treptow ur, a jeles német komikus ismét új, ragyogó szerepben jelenik meg. Smidt Teddy, a veszedelmes nőcsábász mulatságos kalandok hőst játsza a művész, kinek minden mozdulata, arcfintorítása hangos derűt fakaszt. A finomul pikáns helyzetek egész légióján megy keresztül Teddy, míg szerelméhez jut. Közben kalandok tömege, formás női bokák szépsége, izgatón kedves parfümök illata, csábosan hívogató kacintások özönének kell ellenállania. Végre szerelmese lakásába ér, ámde itt a férj toppan be hirtelen és a válságos helyzetek minden veszélye mellett Teddy ügyesen, humorosan és kedvesen oldja meg a problémát. Azt hisszük, hogy a Kék egér-beli sikert a mai bohózat még felül fogja múlni, mert ötletesebb, szelleme-sebb és kedvesen pikáns. Kedvezményes jegyek nem érvényesek.

* **A firma házasodik.** (Kacagató vigjáték az Apollóban.) Elismerésreméltó és imponálóan nagyszerű az a törekvés, amelyet az Apolló-színház igazgatósága kifejt, hogy a mozikközönség legfokozottabb igényeit is kielégítse. Nap nap után a legpompásabb slágerek, megkapó drámák, ötletes vigjátékok váltakoznak az Apolló műsorán. A keddi bemutató-műsor a maga valójában megint páratlanul népszerű lesz. Szinre kerül egy francia vigjáték, A firma házasodik, amelynél kedvesebb, mulatságosabb történetet alig lehetett még moziműsoron látni. A közönség az első pillanattól kezdve kacag, amíg csak a film utolsó jelenete le nem pereg. Egy kis vidéki vadóc áll a vigjáték középpontjában, egy probiermamzell, akit végül is a firma főnöke feleségül vesz. De amíg a történet kibogozódik, addig annyi humor halmozódik össze, hogy a közönség ki nem fogy a nevetésből s így bizonyos, hogy A firma házasodik keddi premiérjén kacagástól lesz hangos az Apolló.

* **Asta Nielsen az Apollóban.** Amikor Asta Nielsen neve megjelenik az Apolló plakátján, az mindig ünnepet jelent a mozi közönségének. Mert Asta Nielsen, a világhírű tragika fellépése igaz, művészi gyönyörűséget jelent. Az Apolló keddi műsorán az anya című pompás drámában lép fel a világhírű moziár, akinek keddi fellépését érthető érdeklődéssel várta az Apolló közönsége.

* **Grant kapitány gyermekei,** szenzációs Verne-regény csütörtökön látható az Apollóban.

* **Egy asszony, aki mindenkié** világszenzáció legközelebb az Urániában.

Háboru Huerta ellen.

(Wilson elnök felhatalmazást kér a harora. — Utban a flotta Mexikóba)

Távirati tudósítás.

Washington, április 20.

Az Egyesült-Államok és Mexikó konfliktusa komoly fordulatot vett. A külügyminisztérium táviratot kapott Mexikó városától, amely szerint Huerta azt követeli, hogy az amerikai hajóhad az üdvözlő lövésre ugyancsak üdvözlő lövéssel válaszoljon.

Hadüzenet játék közben.

Bryan államtitkár ezzel a hírrel azonnal fölkereste Wilson elnököt, aki épen golfot játszott. Az elnök azonnal abbahagyta a játékot és a Fehér Házba ment, ahol a következő választ adta:

— Ha Huerta tábornok nem ad teljes elégtételt és a kiszabott határidőn belül nem üdvözlő az amerikai zászlót, néhány napon belül fegyverrel fogjuk erre kényszeríteni. Hétfőn felhatalmazást fogok kérni a kongresszustól, hogy az amerikai tengerészetet és hadsereget Mexikó ellen használhassam. Huertának vasárnap este hat óráig teljes elégtételt kell adni az Egyesült-Államoknak és el kell rendelnie zászlónk üdvözlését.

Daniels tengerészeti államtitkár táviratot kapott Washingtonból, amelyben kéri, hogy legyen készen a Washingtonba való visszatérésre. A távirat szerint Wilson attól tart, hogy a békét nem lesz lehetséges megtartani.

Huerta nem enged.

Washington április 20. Huerta visszavonta azt a követelését, hogy Amerika az üdvözlősekre azonnal válaszoljon, de kéri annak kijelentését, hogy az üdvözlést viszonzni fogják. Wilson elnök azonban ebbe sem akar bele menni és kijelentette, hogy az üdvözlés viszonzását az Egyesült Államok belátására kell bízni. Huerta azt is kérte, hogy a huszonnégyórás ultimátumot hosszabbítsák meg, de Wilson elnök ezt a kérést is elutasította.

Amerika akciója.

Newyorkból jelentik: A washingtoni Fehér Ház előtt és az amerikai városokban a szerkesztőségek előtt tegnap este nagy néptöme-

gek várták Huerta választ. Kevéssel tíz óra előtt még csak annyit lehetett tudni, hogy az amerikai ügyvivő két óra hosszat tanácskozott a mexikói külügyminiszterrel. Mexikó városából érkezett magántáviratok jelentették, hogy ott sokkal barátságosabbnak tekintik a helyzetet.

Amerika akciója elsősorban Mexikó blokáására és a legfontosabb kikötők és vámhivatalok megszállására fog irányulni. A szárazföldi hadsereg alkalmazására csak később kerül sor. Ebben az esetben Wood Leonhard tábornok, a rangelső tábornok és az amerikai hadsereg vezérkari főnöke lesz a főparancsnok és hír szerint már Texas városába is rendelték.

A legnagyobb sietséggel tesznek meg minden előkészületet. A hajóhad valószínűleg már ma megjelenik Tampico és Verakruz előtt. Egy huszonkét torpedónaszádból és két torpedóüzőből alakult hajóraj szombaton parancsot kapott, hogy Pensacolából induljon el. A Mississipi csatahajó Pensacolában repülőgépeket vesz föl a fedélzetre.

Az idegenek védelme.

London, április 20. A Times jelentése szerint Anglia, Németország és Amerika nagy erőfeszítéssel mindent megtesz, hogy az európai alattvalóknak Mexikóból való menekülését elősegítse. Magában Mexikó városában az idegenek már tavaly mindent megtettek a csőcselék ellen való védekezésre. A védelemre alkalmas házakból fegyveres zónákat alakítottak fegyver- és lővőszertárral. Minden idegen kolóniának van egy ilyen védelmi zónája.

Háboru hadüzenet nélkül.

Washingtonból jelentik: Wilson elnök Mexikóról szóló üzenetében ma a kongresszustól felhatalmazást kért, hogy az ország fegyveres erőit a nemzet becsületének és méltóságának megóvására felhasználhassa. Időközben az Egyesült Államok flottája utban van a mexikói vizek felé és készen áll arra, hogy az elnök tervezett represszáliát keresztülvigye. Formális hadüzenetre aligha kerül a sor, minthogy az Egyesült Államok nem üzenhetnek hadat olyan országnak, amelynek kormányát nem ismeri el. A kabinet főleg a mexikói kikötők békés blokádjáról és más intézkedésekről tanácskozik. Illetékes oldalról kijelentik, hogy a szakadás következtében az Egyesült Államok kormánya nincs abban a helyzetben, hogy az idegen alattvalókat megvédelmezze és erről az idegen államok értesítést kaptak.

Ujabb washingtoni távirat jelenti: Wilson elnök üzenetében kijelenti, hogy a viszály az Egyesült Államok és olyan valaki között támadt, aki Mexikó elnökének mondja magát.

Newyork: A North Dakota nevű csatahajó a múlt éjjel Tampicoba indult.

Washington: A Mississipi nevű hadihajó ma délután parancsot kapott, hogy hatszáz tengerészkatonával a Prairy és Dieksy nevű torpedóvadászhajókkal és a torpedóflottillával Tampicoba menjenek.

Washington: Hivatalos jelentés szerint Németország két kereskedelmi hajót bérelt a veraeruzi menekültek befogadására. Fletchel tengernagy utasítást kapott, hogy tengerészkatonákat küldjön Mexico Citybe az esetben, ha zavargások történnének. Az utban lévő hajók mind utasítást kaptak sebességük fokozására.

Conston: Egy tizezer főből álló hadosztályt Calvestonba rendelték. Wilson elnök kijelentette, hogy Tampico, Veracruz megszállása esus belli volna.

Kabaré a törvényszéken.

(Kunitzer Károly a budapesti bíróság előtt.)

Fővárosi tudósítók.

Budapest, április 20.

Zsufolt terem, hangos kacagás kísérte Kunitzer Károly mesternek, a jogállat és jogbarom kifejezés feltalálójának mai tárgyalását. Kunitzernek tudvalevőleg afférja volt a mult esztendőben Bedő Mór dr.-ral, aki nem viccel, hanem csattanós argumentummal felelt a mester csipkedő élceire. Az argumentum visum repertuma könnyű testi sértés vétségét bizonyította s ezért Bedőt elítélte a büntető járásbírószék nyolcvan korona pénzbüntetésre. A bíró azonban a nyomatékos enyhítő körülmények figyelembevételével mellett Bedő büntetésének végrehajtását a novella első szakasza értelmében felfüggesztette. Kunitzer az ítélet súlyosbitása végett fölebbezett és felfolyamodott amiatt is, mert a bíró öt három ízben összesen háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

— Szegény enyhítő szakasz! Szegény novella! — írta felebbezésében Kunitzer. Ha tudta volna, hogy erre használnak fel, jobb lett volna, ha meg sem született volna.

A Kunitzer tárgyalások rendesen premierjellegűek. Nincs az a bohózat, amelynek olyan halás közönsége lenne, mint Kunitzer jogász előadásának. A mai tárgyaláson is megszállta a termet a közönség. Berta elnök, felolvastatta a Kunitzer írásos felebbezését és a tárgyalás jegyzőkönyveit, majd közölte, hogy Kunitzer pénzbírságát hatvan koronára szállították le.

Kunitzer dr. elpanaszolta, hogy a határozott szándékkal elkövetett súlyos testi sértés miatt tett följelentést. Azért kapta az első száz korona büntetést, mert kioktatta a járásbíró.

— Felolvasok most a jogi salabaktrek munkáiból. Itt van Löwi Tóbiás, Grecsák és Edwi-Ilés katekizmusa. Ezek mind nekem adtak igazat. Kértem megvizsgálni Bedő muszkulusait, amelyek testi sértés szimbolumai. (Derűtség!) Nem rendelték el: Balogh Gyurka sokszor kérdez hasonló dolgokat az ügyvédi vizsgán. Az ő véleménye is az, ha nem tud valaki — menjen a Kisfaludy intézetbe. Bizonyítási indítványomat elutasították. Pedig, ha a vádlott leteszi a muszkulusait a bíró ur asztalára, szakértő nélkül is megállapítható, hogy azok súlyos testi sértés elkövetésére alkalmasak (Derűtség.)

Végül kérte az elsőbírószék ítéletének megsemmisítését és a vádlott súlyos megbüntetését. Dr. Deutsch Viktor védő az ítélet helybenhagyását kérte és azt, hogy vizsgálják meg Kunitzer elmeállapotát, mert azok a pamflettek, amelyeket kiad, arra vallanak, hogy ez az intézkedés nem volna fölösleges. Azok a piaci szörnyszülöttek, amelyeknek főmagánvádló, mint jogi Chantecler a szerzője, minden jeles jogászt jogi nullának nevez. Ez közönséges donkizotoskodás. Egy felfújt bika...

Elnök: Ilyen kifejezést ne tessék használni!

Védő: Bedő Mór ugy szerzett elégtételt magának, ahogy az adott helyzet folytán lehetett. Becsátoltam egy pamfletet, amelyben Kunitzer a kapott pofonért már elégtételt vett magának, mert lecsépelte Bedőt. Védettségajánlata tette, de nem a főmagánvádló személyére való tekintettel, hanem kari szempontból, mert nem kellemes neki, hogy Kunitzer kabréjában szerepeljen.

Bedő Mór dr. elmondja, hogy neki Kunitzerrel soha semmi ügye nem volt. Három évvel ezelőtt választották be az ügyvédvizsgálóbizottságba. Kunitzer nem fölényből hirdeti,

hogy 5 mindenkinél több, ez neki üzleti érdeke. Nagyon elkeserítettek Kunitzer sértő kritikái s bevallja, nem tudott uralkodni magán s inzultálta őt. A bíróság ezután jóváhagyta az elsőbíró ítéletét.

HIREK.

Hadtestparancsnok és főhadnagyné.

— Terstyánszky tábornok nem haragszik a hasított szoknyára. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest április 20.

Huszonnyolc esztendei budapesti tartózkodás után a minap utazott el a fővárosból Ujvidékre a Mollináry-ezred. Az elutazás nem nélkülözötte a parádét, a ferencvárosi pályaudvar előtt ezer meg ezer ember tolongott, szólt a katonabanda és egymás után hangzottak el az ünnepi dikiók, amelyek az ilyen bucsuzásnál szinte nélkülözhetetlenek. Künn volt a pályaudvaron a hadtestparancsnok is, a szigorú Terstyánszky, aki egymásután fogott kezét a tisztekkel és idegesen fujta szájából a cigaretta füstjét. Egyszerre azonban elmúlt a hadtestparancsnok ur idegessége, mosolyogni kezdett és azok a tisztek, akik megtudták a mosolygás okát, ugyancsak alaposan elesodálkoztak.

A pályaudvaron a Mollináry tisztek nemcsak a hadtestparancsnoktól vettek bucsut, hanem hozzátartozóiktól is. A vonat ugyanis, mely az ezrednek Budapesten állomásozó két századát vitte el tizenhat óráig tartó dőcögéssel az új garnizonba, csupán katonákat szállított; az asszonyok, gyerekeikkel együtt csak később követhették férjeiket a péterváradai erősség szomszédságába.

A pályaudvaron tehát nagyban folyt a bucsuzkodás. A vonat indulásáig rendelkezésre álló percek felhasználták az asszonyok és ezer meg ezer dologra tették figyelmessé a férjeiket. Föltűnt az asszonyok között egy fiatal, nagyon csinos és finom izléssel öltözött főhadnagyné, aki roppant óvatosan lépdelt az ura oldalán és nagyon vigyázott arra, hogy a lépése meg se közelítse a hivatalos katonalépés mértékét. Egyszer azután az egyik vasuti ór elkiáltotta magát:

— Tessék a sinekről elmenni, tolatunk!

Mindenki gyorsan odébb ugrott és ebben a peroban megfejtődött az asszonyka óvatosságának a titka. A selyemszoknya föllebent egy kissé, s kiderült, hogy a boka fölött — asszonyi nyelven szólva — slice van, szóval: a főhadnagy feleségén hasított szoknya volt. Általános elképedés. Mindenki a hadtestparancsnokra néz, aki persze hogy észreveszi a „forrítellenes” öltözködést és magához inti a főhadnagyot. Visszafojtva várják a tisztek, mi történik most. Terstyánszky pedig így szólt:

— Kérem főhadnagy ur, mutasson be a feleségének!

Az óhajtnak a következő pillanatban elég van téve. A hadtestparancsnok pedig, hogy mindenki hallja, így szól a szepegő asszonykához:

— Én rólam azt mesélik — ugy-e ön is hallott erről nagyságos asszony? — hogy ellensége vagyok a hasított szoknyának. Hát ez kérem nem igaz, legalább is ilyen formájában nem. Haragszom a hasított szoknyára, ha az izléstelen és feltűnő, de ha egy ilyen szép asszonyon ilyen diszkrét formában látom, azért nemcsak hogy haragudni nem tudok, hanem megvallom: gyönyörködöm a látványban.

Mondani sem kell, hogy a fiatal asszony boldog volt, de az ura — még boldogabb. És

végezetül az is hozzá tartozik a históriához, hogy a főhadnagyné a hasított szoknyán kívül még — tangó cipőt is viselt.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Enyhe és tuynomóan száraz idő várható. — Sürögnyprognózis: Enyhe, száraz.

— A hármasszövetség külügyminiszterei. Rómából jelentik: Kurfuból jelentik a Stefáni ügynökségnek: Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár San Giuliano márkai külügyminiszterhez a következő táviratot intézte: Fogadja legszívesebb köszönetemet azért a szeretetreméltó táviratért, amelyet ön és Berchtold gróf intéztek hozzám. Amidőn gratulálok ahhoz a kedvező eredményhez, amelyet abbáziai tanácskozásunk eredményezett, sulyt vettek arra, hogy csatlakozzam a megelégedés amaz érzetéhez, amelyet ez eredmény önökben keltett. Igaz örömmre szolgál, hogy ebből az alkalomból ön előtt megismételhetem barátságom kifejezését. — Ugyanilyen szövegű táviratot kapott Berchtold gróf is.

— Urbán Péter báró üdvözlése. Az Aradi Autonom Katolikus Kör Lakatos Ottó dr. minorita-rendfőnök egyházi elnök vezetésével április 19 én, vasárnap délelőtt nagyszámu küldöttséggel tisztelgett a kör világi elnökénél, Urbán Péter bárónál, abból az alkalomból, hogy Urbán Péter bárót a király örökös főrendiházi tagsággal tüntette ki. A kör népszerű és szimpatikus elnökét Lakatos Ottó dr. rendfőnök a kör nevében meleg, őszinte és keresetlen szavakkal üdvözlölte, mit Urbán Péter báró meg hatottan köszönt meg.

— Bérmlás a gyűjtőfogházban. Budapestről jelentik: A gyűjtőfogházban ma lélekemelő ünnep volt. A társadalom száműzöttei a bérmlás szentségében részesültek és ezt maga Csernoch János hercegprimás végezte. A gyűjtőfogház főkapuját ebből az alkalomból nemzetiszínű lobogókkal és virágokkal díszítették. Kilenc órakor érkezett meg a hercegprimás, titkárja, Leopold Károly kíséretében. Az ország első főpapját az igazságügyi kormány nevében bélyei Riekl Gyula államtitkár üdvözlölte, majd Vajna Károly, a fogház igazgatója. A mise a házi kápolnában folyt le s a hercegprimás gyönyörű beszédet intézett a foglyokhoz, utána pedig hatvankét nőt és nyolcvan férfi rabot részesített a bérmlás szentségében. Mindkét nemből tuynomó számban a fiatalok jelentkeztek, idősebb ember kevés volt. A bérmaapák és bérmaanyák a vendégek közül kerültek ki. Bérmlás után mindegyik rab emlékeztetést kapott, majd valamennyien külön ebédben részesültek.

— Püspöki jubileum. Temesvárról jelentik: Németh József felszentelt püspök csanádi prébost, aki évek hosszú során át kormányozta az egyházmegyét, tegnap ünnepelte huszonötödik évfordulóját annak, hogy Haynald Lajos kalocsai érsek püspökké szentelte a most nyolcvanhároméves főpapot, hatvan éve pedig annak, hogy áldozó pappá szentelték. A jubileumi ünnepséget csak később tartják meg, de már tegnap számosan üdvözlöttek az agg főpapot, így a főispán, Glatzfelder püspök és az egyházmegye papi kara. Tizedik Pius pápa is üdvözlő táviratot küldött, azonkívül üdvözlő levelet küldött a király, valamint Jankovich Béla kultuszminiszter.

— Halálozás. Hajnal Ferenc Acsev. mzdonyvezető 33 éves korában Budapesten elhunyt. Holttestét hazaszállítják és temetése Aradon április 21-én délután 4 órakor lesz a felső temetőben. Halálát fiatal hitvese és nagy rokonság gyászolja.

— Montenegro megtámadta az albánokat. Durazzóból jelentik: Albániában egyre komolyabb a helyzet. Az epiruszi fölkelés után, amely délen tört ki és a szerbek keleti támadásai után most északról jelentenek komoly eseményeket az albán-montenegrói határról. A határon egymást követik a vérontások és gyujtogatások. Mikor Montenegróban megtudták, hogy az északi határ megállapítására küldött bizottság újra megkezdte működését, megkezdtek csapatmozdulatokat. Tuzsiban hat zászlóalj központositottak tüzéséggel és golyósórókkal, Martinovich tábornok vezetésével. Montenegró befejezett tények elé akarja állítani Európát. Éjjel meglepték a bodik és grudik törzseit, több mint száz családot lemészároltak, a falvakat folgyujtották. A szkutari-i kormányzó nemzetközi csapatot akar küldeni a montenegróiak ellen egy német őrnagy vezetésével. Attól félnek, hogy az epiruszi fölkelés is újra kitör. A pánhellén tisztek több ezer katonát vittek a felkelők táborába. Korfuból sok fölfegyverzett parasztot várnak és több ezer fegyveres krétai önkéntes katonát.

— A tőzsde és a király betegsége. Budapestről jelentik: Az értékpiacon a király betegsége kedvezőtlen fordulatot okozott. A tőzsde hangulata nagyon kedvetlen, nyomot volt az egész nap folyamán. Bécsben is lanyha irány került felszínre, a vasértékben nagyobb realizációk történtek, amelyek a Prágai vas Skoda, Alpési és a Rima árát tetemesen leszorították. Nálunk már a megnyitás gyenge volt, de az értékek csak később csökkentek tetemesebben, amikor a bécsi piac forgalmának lanyha megindulásáról szereztek tudomást. A nemzetközi piacon az Osztrák hitel 2, Magyar hitel 4, Államvasut 7, a helyi piacon a Magyar Bank 4, Rima 5, Közuti 4, Városi 2 koronával hanyatlott. A járadékpiacon is nehezen volt az áru elhelyezhető, ami 15—20 filléres csökkenéssel járt. A déli tőzsdén folytatódott a gyöngülés. A bécsi piac lanyha irányú újabb eladókat vonzott a piacra, ami az összes értékek újabb 2—3 koronás hanyatlását okozta. A zárlat kedvetlen, lanyha maradt.

— A vesztőhelyi emlékmű. Néhány évvel ezelőtt Barabás Béla kezdeményezésére országos gyűjtés indult meg a vesztőhelyen felállítandó emlékmű javára. A gyűjtés eddig 32,000 koronát eredményezett, amiről Barabás nemrég értesítette a várost kérve, hogy a felmentvényt neki adja meg. A költségek 392 koronát tettek ki, de ennek visszatérítéséről Barabás lemondott. A számvevőség az aktákat ma azzal az előterjesztéssel juttatta a tanács elé, hogy a felmentvényt adja meg s egyuttal kérje Barabást, hogy a 392 koronáról ellennyugtát adjon, hogy ezáltal ez az összeg is elszámolható legyen.

— Jubiláló építőművész. Budapestről jelentik: Most van ötven éve, hogy Hauszmann Alajost, a világhírű magyar építőművészt, mint egyetemi hallgatót a tudományos akadémia palotájának építésénél szakemberek előtt közműveslegénnyé avatták, miután egy boltivet befalazott. A királyi Kuriának, a budai királyi palotának világhírű építőjét jubileuma alkalmából nagyarányu ünnepeltetésben fogják részesíteni tisztelői.

— Házasság. Zádor Imre gépészmérnök, Arad város gépüzemeinek igazgatója április 26-án köt házasságot Tenner Erzsivel, Tenner Lajos, a Fonciére aradi vezérképviselőjének leányával.

— Katonai lovasünnep. A cs. és kir. 7-ik tisztlovasdandáriskola április 23-án Aradon a közös huszárlaktanya mögötti kis gyakorlótéren lovasünnepélyt rendez, amely fél-tizenegy órakor kezdődik.

— Valás a vallás miatt. *Budapestről* jelentik: A Lipótvárosban néhány nap óta igen érdekes válásról beszélnek. *Orosdi Fülöp* báró a férj és csetei *Herzog Marianne* az asszony. Csetei *Herzog Marianne*, csetei *Herzog Péter* báró leánya, bár apja ma is exponált zsidó, közéleti férfi, érzelmeiben már régebben hajlott a katolikus vallás felé. Nemrégiben a feltűnően szép leány feleségül ment *Orosdi Fülöp* báróhoz, aki kitért zsidó. Az asszony ekkor maga is kikeresztelkedett. A házasság nem volt tisztán szerelmi házasság és *Marianne* főleg szülei rábeszélésére mondott igent a bárónak. A házasság azonban nem volt boldog, mert az asszony igen sokat foglalkozott új válásának problémáival és mindjobban belemerült azok misztériumaiba. Ezek a dolgok azonban igen távol álltak a liberális gondolkozású *Orosditól* és mindig több és több volt a nézeteltérés a hitves-társak között. Néhány nappal ezelőtt a fiatal asszony hazaköltözött szüleihez és kijelentette, hogy nem tud tovább férjével együtt élni, mert liberális gondolkodása sérti az ő vallásos érzelmeit. Az asszony — a fáma szerint — azt is kijelentette, hogy csak vallásos nevelésben részesült katolikus férfival akar együtt élni és jelenlegi férje ellen már állítólag meg is indította a válópórt.

— Tüntető horvát diákok. *Eszékről* jelentik: Husz horvát diák vakációzik *Eszéken*. Tegnap a fiatal diákok kimentek az eszéki alsó pályaudvarra. Csakhamar tüntetni kezdtek, senki sem tudta, hogy miért. A pályaudvar négy ablakát is beverték. Végül kiderült a parázs tüntetés oka. A pályaudvaron magyar felírás volt, csakis magyar, ez nem tetszett a horvát eseményeknek, ezért lobbantak éktelen haragra. A tüntetés neszére megjelent a rendőrség is, egy diákot hamarosan elcsíptek, a többi gyorsan kerekelt oldott. Ma aztán még tizenegy diákot szedett össze a rendőrség. A tüntetőket detartóztatták.

— Lépfenemérgezés. *Privigyéről* jelentik: *Racsó József* és *Jancsó János* bélamásói lakosok a múlt héten lépfenében elhullott állat bőrét nyuzták le. Közben megsértették mind a ketten a kezüket, úgy, hogy lépfenemérgezést kaptak és harmadnapra rettentő kínok között meghaltak. A szerencsétlenül járt emberek holttestét megvizsgálta *Dexler Viktor* nyitravidéki körjegyző, aki szintén megkapta a mérgezést, mert kezén karcolás volt, amely véletlenül megfertőzte. Másnapra karja megdagadt, de azonnal *Budapestre* utazott, ahol a rögtönös orvosi segítség megmentette.

— Leégett államvasuti műhely. *Debrecenből* jelentik: A vasárnapra virradó éjjelen óriási tűz pusztította el az államvasuti műhely kocsijavitó telepét. A tűz a fátalp fényezőtermében támadt, a ruhatár gyult ki eddig ismeretlen okból és lett a hatalmas méretű pusztulás okozója. Százharminc teherkocsi és negyven személykocsi állt javítás alatt a műhelyben, ez valamennyi a tűz martaléka lett. A kár az első becslések szerint meghaladja a három millió koronát. Az elpusztult kocsik értéke csaknem harmadfél millió korona, a telep épületei pedig közel egy millióba kerültek.

— Kilenc milliós banksikkasztás. *Brüsszelből* jelentik: A minap leleplezett nagy banksikkasztás nyomozása kiderítette, hogy a szélahamosság sokkal nagyobb méretű, mint eleinte hitték. *Colette* és *De Coin* bankbizományosok kezén több, mint kilenc millió tünt el, különösen főpapok siratják vagyoniuk jelentékeny részét, a bankárok egész sor püspökség pénzügyeit kezelték.

— Eljegyzés. *Ottel Károly* tisztviselő *Arad* eljegyezte *Schmidt Friede* kisasszonyt *Mansdorfból*. (Minden külön értesítés helyett.) *Melchner Zsiga* eljegyezte *Klein Margitkát*, *Klein Mór* aradi borkereskedő leányát. (Minden külön értesítés helyett.)

— Keresztelő az utcán. Felnőtt egyének áttérése egyik vallásról a másikra, rendszerint esőndben és feltűnés nélkül szokott történni. Annál inkább feltűnt *Pankotán Rubinstein Mihály* pankotai izraelita vallású fiatalembernek a római katolikus hitre áttérése, illetve nagyszombaton történt megkeresztelése. *Rubinstein* katolikus leánnyal járt jegyben és jelentkezett a pankotai plébánián, hogy megkeresztelését kérje. Felnőttek keresztelése rendszerint husvét és pünkösöd előtti szombaton szokott történni s így *Virág Vince* káplán nagyszombatra tüzte ki a keresztelés idejét. A keresztelés annyiban keltett feltűnést, hogy a káplán az előirt hosszú ceremónia nagy részét a templom bejárata előtt, az utcán végezte, amely szokatlan szertartásnak, piaci nap lévén, rendkívül sok nézője akadt.

— A repülőgép halottai. *Párisból* jelentik: A buc-i aerodromban tegnap gyorsasági versenyt tartottak a tavaszi díjért. Négy pilóta versenyzett, *Bidot*, *Deroyé*, *Cuendet* és *Désille*, mindegyik *Blériot* monoplánon egy-egy utassal. Az első körben *Bidot* megelőzte *Deroyét*. Ezt az előnyt *Deroyé* a harmadik körbe behozta. sőt megelőzte *Bidot*. *Bidot* ismét előnybe akart jutni, de mikor *Deroyé* mellett elrepült, összeköcsört vele. Mind a két repülőgép fölborult és körülbelül husz méter magasságból lezuhant. *Deroyé* repülőgépe ezenfelül meggyulladt. *Deroyé* és utasa *D'Albin* holttestét egészen elszeszenedve huzzák ki a repülőgép romjai alól. *Bidot* veszedelmesen megsérült, eltört a lába és agyrázkódást szenvedett. Esméletlen állapotban szállították a kórházba. *Bidot* utasa *Peledau* jelentéktelen sérüléssel menekült meg. *Rómából* jelentik: *Ehrmann* aviatikus 600 méter magasságból lezuhant és életét vesztette.

— Cseh obstrukció a delegációban. *Prágából* jelentik: A cseh közjogi haladópart végrehajtó bizottsága a delegációs ülészek közeliségére való tekintettel határozatban mondotta ki, hogy az egyesült cseh ellenzék obstrukciós taktikáját helyesli és főszojtja a cseh ellenzéki pártokat, hogy ugyanígy járjanak el a delegációban is és így tiltakozzanak az osztrák külső politika ellen.

— Öngyilkossági kísérlet a temetőben. Az aradi alsótemető egyik sirján ma délután öngyilkosságot követett el *Jung Teréz* eselédleány. A temetőr akadt rá a kinokban fetregő leányra, aki marólyuggal mérgezte meg magát. Értesítette az öngyilkosságról a rendőrséget, ahonnan *Bitner Róbert* ügyeletes rendőrkapitány ment ki a helyszínre. A súlyosan sérült leányt a mentők szállították be a kórházba. Az öngyilkosság oka szerelmi bánat.

— Apa és tanító. *Halmagian János* pankotai görög keleti felekezeti tanító a román templom udvarán megfenyegette *Herlo Juon* fiát. A gyere sirva szaladt baha, elmesélte az esetet édesapjának, aki fölkereste a gyanútlan tanítót és szitkozódva ütlegetni kezdte. Csak a szomszédok tudták kimenteni a felbőszült ember kezei közül, aki ellen *Halmagian* megtette a bűnvádi feljelentést.

— A Marospart világitása. A gazdasági szék előterjesztette a mai tanácsülésnek, hogy tekintettel a szép időjárásra, a közparkokat és a Maros partot április 15 től kezdve este világitassa. A tanács úgy határozott, hogy a világitást csak május elsejével kezdi meg.

— Birtokcsere. *Eszenyi Sándor* és neje eladták az aradi 2341. sz. tjkvben felvett *Legelő-sor* 28. sz. házat 5000 koronáért *Egry Gyula* és nejének. — *Török Nagy Imre* és neje eladták az aradi 7089. sz. tjkvben felvett *Kurtiosi* 15. sz. ingatlant 7000 koronáért *Poor József*nek.

— Gyermekeholttest a szőlőben. *Weisenburger Urbán* szőlőbirtokos pankotai szőlőjében múlt héten az egyik kapáló munkás kapálás közben véletlenül kettévágott egy a szőlőben elásott gyermekeholttestet. Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, mely szigorú nyomozást indított.

— Női gummiköpenyek legjobb angol gyártmány, ára már 25 koronától kezdve rendkívül nagy választékban *Radó Gyula* áruházában. 2057

— Olvasóink figyelmét felhívjuk *Freimann Testvérek* *Weitzer János*-utca 9. szám alatti villanyerőre berendezett, speciális képke-retező műhelyére. Nagy választék legfinomabb ovál és kerek, bronz és miniatűr keretekben. Figyelmes munka, pontos kiszolgálás. 2066

— Hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlom legújabb tavaszi és nyári női kalap modelli újdonságaimat óriási választékban, kivételes olcsó árakban. Atalakitások és gyászkalapok legrovidebb idő alatt elkészülnek. Szíves látogatást kért *Grünblatt Antónia* *Szabadság-tér* 11. 2421

— Urak ruháikat olcsón és divatosan csak a posztó gyári raktárban szerezzék be *Leichner és Fleischer* *Arad*, *Szabadság-tér* 17. 2395

— Gyermekekoci gyári raktár *Fischer-féle* *Nagyáruházban* *Arad*, *Szabadság-tér* 12. szám alatt. *Fischer*nél legfinomabb, legmodernebb és legelegánsabb gyermekekocsi 20°/_o-al olcsóbbak lettek.

— Elegáns gummiköpenyek és átmeneti kabátok legutányosabban beszerezhetők *Hirsch Antal* uriszabó cégnél *Arad*, *Andrássy-tér* 22. sz. alatt. 1557

— A legújabb tavaszi cipő újdonságok megérkeztek és a legmérsékeltőbb árakon kaphatók *Weinberger János* cégnél *Aradon*, *Andrássy-tér* 20. Telefon 312. 2271

— Gyermekekocsi, tolókokocsi, gyermekszékek, legolcsóbban *Hegedüs* cégnél. 1321

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi korcsolyázó egyesület rendkívüli közgyűlése. Az aradi korcsolyázó egyesület április 16 28-án, kedden este 6 órakor, az aradi és csanádi egyesült vasutak tanácstermében (*Csanádi palota* II. emelet) rendkívüli közgyűlést tart, amelyre az egyesület tagjait ez uton hívja meg az elnökség. — Tárgy: 1. Titkár és jegyző választása. 2. A város által átengedett barosparki kiosk és terület átengedésének bejelentése, a várossal megkötendő szerződés, valamint a kioskknak és a területnek megfelelő átalakítása iránti költségelirányzat feletti határozathozatal.

(*) A tüdőbeteg-diszpanzer kölcsöne. Legutóbb a városi közgyűlés kölcsönképen 1200 koronát folyósított az aradi tüdőbeteg-gondozó intézetnek s kérte a belügyminisztert, hogy ezt az összeget saját tárcája terhére utalványozza vissza a városnak, illetőleg a diszpanzernek. A belügyminiszter most értesítette a várost, hogy a közgyűlés határozatát nem hagyta jóvá s így ez az összeg a várost terheli.

(*) A Vidéki Nyomdatulajdonosok Országos Szövetsége május hó 3-án délelőtt 10 órakor *Budapest*en, az *Othón* írók és hírlapírók köre nagytermében tartja 11-ik évi közgyűlését, amelyen tisztújítás is lesz. A közgyűlésen résztvevők május 3-án reggel 8 órától 9-ig találkoznak a *Newyork* kávéházban, délután 3 órakor pedig a tavaszi vásárt tekintik meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Előadás a polgári perrendtartásról. Nemrég lépett tudvalevőleg életbe az új polgári perrendtartás, amelyet minden bírónak, ügyvédnek, ha őszülő fővel is, meg kell tanulni. Ma *Aradra* érkezett *Fodor Armin* kuriai bíró, aki délután fél öt órakor a törvényszék esküdtzéki termében előadást tartott a jogász-közönség számára az új polgári perrendtartásról. *Fodor* e hét végéig mindannap folytatja előadásait.

§ Volt kereskedő a törvényszék előtt. Az aradi kir. törvényszék ma vétkes bukását *Schöper Lajos* volt borosjenői kereskedőt, miután rendes könyveket nem vezetett, négyszáz korona pénzbüntetésre ítélte.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti Áru- és Értéktőzsde.

Magyarországi Áru- és Értéktőzsde

Budapest, április 20.

Készárú.

Kínálat, vételredev korlátolt, 10 ezer mm 5-10 fillérrel magasabb.

Határidő.

	Dél zárlat	3 órai zárlat
Buza 1914. áprilisra	12 72-12 73	12 73-12 74
Buza 1914. májusra	12 63-12 63	12 62-12 63
Buza 1914. októberre	11 53-11 54	11 58-11 59
Rózsa 1914. áprilisra	10 46-10 47	10 53-10 54
Rózsa 1914. októberre	8 89-8 90	8 92-8 93
Tengeri 1914. májusra	6 77-6 78	6 78-6 79
Zab 1914. áprilisra	7 16-7 17	8 18-8 19
Zab 1914. októberre	7 89-7 90	7 91-7 92

As Arak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (április 20.)

Östrák hitel	614.-
Magyar hitel	810.50
4% koronajáradék	82.10
Östrák-magyar Államvasutó	725.-
Értéktőzsdebank	424.-
Értéktőzsdebank	506.-
Hazai Bank	279.50
Magyar Bank	505.-
Kereskedelmi Bank	8688.-
Rimamurányi	652.-
Salgótarjáni	706.-
Köszüti Vasút	629.25
Városi Villamos	820.-

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1914. évi április 21-én:

A) Bérletiszűnet. A) Bérletiszűnet.
G. Kertész Ella és Góth Sándor együttes vendégfelleptével:

Mérföldkövek.

Biletkép 3 felvonásban. Irtá: Knoblauch Edvard és Bennett Arnold. Fordította: Kosztolányi Dezső. Rendező: Szendrey.

SZEMELYSÉG:

Özy. Rheadné Follinuszné	Pyne Ned	Dell Lajos.
Rhead John	Toompson	Olasz Lajos.
Leánya G. Kertész E.	Nancy	Asztalos M.
Sibley Samuel Várnai Jenő.	Muriel	Komjáthy M.
Emily Harmath J.	Richard	Zemplényi Z.
Monkharát Virág Lázló	Preece Arthur	Jobbay J.

NYILTÉR.

KERESZT KUT, FERDINAND KUT:
biztos hashajtó, mely a beleket nem ingerli elhajasodásnál, gyomorhajoknál és aranyernél.

RUDOLF-FORRAS
biztosan ható szer hólyag, vese-bajoknál, köszvény, csúsz, húgy-bántalmaknál stb.

MARIENBADI VÖ KÖRÖK
Tiszán és természetesen költve.

AMBROSIUS-KUT
EUROPA LEGGABDAGABB VASTARTALMÚ FORRÁSA.
Kiváló vértképző szer sápkórnál és vérszegénységnél.

TERMÉSZETES MARIENBADI KÜFSŐ KUT-PASTILLÁK.
Ismeretők aranyvízkereskedésekben, gyógyszár- és drogueriákban.

2687

Gyöngy

Menyhért és Társa

Női Felöltők

áruháza Arad, Andrassy-tér 8. szám. (A Minorita templom bejáratával szemben.)

Legujabb tavaszi ujdonságaink u. m.:

- Angol felöltők
- Divat köpenyek
- Selyem és brochee köpenyek
- Angol kostumeok
- Leány kostumeok
- Divat aljak
- Blouseok és Pengyolák
- teljes választékban megérkeztek. 1164

Szabott ár! Telefon 8-55.

A tisztviselők és katonatisztek bevásárlási r. t. szerződéses szállítója.

Limbbeck János és Fia
első m. kir. szab. érokoportó-gyára és temetés-rendező Intézetéből.
Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 95

Özv. Hajnal Ferencné szül. Szilvássy Margit mint hitves a maga, úgy az alulírottak, valamint számos rokon, ismerős és jóbarátai nevében is mélyen megtört szívvel szomoruan jelenti az önfeláldozó jó férj, illetve gyermek, unoka, sógor és rokon

Hajnal Ferenc,
A. cs. e. v. mozdonyvezető

f. évi április hó 18-án d. e. 1/2 10 órakor, életének 33-ik, boldog házasságuk 6 évében, a Mindenható rendelkezéséhez képest Budapesten történt gyászos elhunytát.

A boldogultnak földi maradványai Aradon április 21-én d. u. 4 órakor fognak a felsőtemető halottas csarnokában a római kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és az ugyanottani sírhelyen örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért április hó 23-án d. e. 10 órakor fog a főt. minorita-atyák szentgy. házában az egek Urának bemutatattatni.

Nyugodjék békében!

Arad, 1914 április hó 20-án.

Hajnal István és neje szülei, Szilvássy József, Szilvássy Nándor, sógorai. 41

Uránia Színház

Kedden és szerdán

a Kék egér szereplőivel

„Gyerünk csak...”

francia vigjáték.

Kedvezmények nem érvényesek.

1345

Dr. Velicsek-féle Sanatorium Boksánbánya.

Physikális diätetikus gyógyintézet Krassó-Szörény vármegyében.

Kitűnő gyogyeredménynek mindenféle idegbajoknál, a gyomor-, bél-, máj-, hólyag- és a légutak bántalmainál, csúsz, köszvény és cukroshugyárnál, vérszegénység és következményes bántalmaknál, belső női bajok és nemi bántalmaknál; Scrophulosisnál.

Légsátrak!

Penzió!

Prospektus!

Olcsóbb, mint a hatósági mészárszék.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **Forray-utcai** mészáros- és hentes-üzletemben csakis elsőrendű hizott marha-, borju- és sertéshúsokat az alant — sokkal olcsóbb áron, mint a város — árúsítok s így nincsen szüksége a nagyérdemű közönségnek a hatósági mészárszék felkeresni, ahol lesoványodott, marhák lesznek kimérve. 2475

Arjegyzék:

1 kg. hizott marhahús szegy	1 K. 20
1 " marhahús hátulja levesnek	1 " 28
1 " rostélyos, folsár, fehérpese	1 " 52
1 kg. vesepecsenye	2 " —
Sertés-hús:	
1 kg. comb, tarja	1 K. 76
1 " oldalas	1 " 60
1 " karaj	1 " 84
1 " zsir	1 " 52
1 " szalonna	1 " 40
Fiatal borju:	
1 kg. eleje	1 K. 60
1 " lapoczka	2 " —
1 " comb	2 " —

Szíves pártfogást kér:

Farkas György
mészáros és hentes Forray-utca.

A volt

Sakkszövetség

és

1803

lengyelclub

fényes berendezése

között baccarat-asztal, kártyaasztalok, uri szobák, bútorok, festmények, csillárok, szőnyegek stb. stb. **egészben vagy darabonként is kiadó.** A helyiség részenként, garzon lakás, üzlet vagy iroda részére azonnalra kiadó. Buda post, Andrásy-ut 35. I. emelet.

Dearling for Gentlemen
világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin vattával.

Minden dobozban 120 darab

Ujdonság!

Kapható:

ARADON

a különlegességi dohány-tösdobozban. 1001

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefon 245

Ajánlja

Éltörködők figyeimébe villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos főfogókat, villanyos vasalókat, villanyos hajstító vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 461

Ó Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója.

Szabó Albert

ARAD, Andrásy-tér 16.

Városi és megyei telefon 239.

Megérkeztek a legjobb, legújabb kivitelű 6231

jégszekrények.

Legolcsóbb és legnagyobb raktár

Üveg, porcellán, lámpa, mennyaszonnyi kelengye, nászajándék, konyhafelszerelés, vendéglői- és kávéházi berendezések.

Mélyen leszállított árak:

Vizkészlet 1 korsó 6 pohárral	1.50
Borkészlet 1 palack 6 pohárral	1.40
Likorkészlet 1 palack 6 pohárral	1.—
12 drb vizes pohár csiszolt üveg	1.40
12 " boros pohár " " "	1.20
12 " likörös pohár " " "	1.20
1 felszolgáló állvány 6 tányérral	1.20
1 cukortartó	—40
1 felszolgáló tál 6 tányérral mély v. lapos	1.20

Porcellán edény, kárlsbádi gyártmány

6 pár finom színes kávé- v. teacsésze	3.—
6 személyes kávé- vagy teás-készlet modern forma aranyozva és festve	7.50
6 személyes étkező-készlet 26 drb csodaszép forma aranyozva és festve	14.50
1 remek szép angol mosdókészlet diszesen festve	9.—
1 legújabb divatu porcellán mosdókészlet aranyozva és diszesen festve	14.—
1 majolika tészta-tál 6 tányérral diszesen festve	3.—

Alpaca évőszközök eredeti gyári árjegyzék szerint.

Nagy választék villany- és légszesz-osillároknak. — Legjobb minőségű Wolfram izzólámpák.

Képzőművészek a legújabb kivitelben gyorsan készíttetnek.

Legnagyobb épület üvegezési vállalat.

Nikotinmentes dohányárak és különlegességek

az elasztikus cipősarok

PALMA

figyelje meg TARTÓSSÁGÁT

9261

Weitzer János-u. 19. számú ház Batthyány-utcai részében egy

hat szobás lakás

teljesen modernre átalakítva, május hó 1-től

kiadó.

Bővebbet: 1-1143

Ingatlanforgalmi és Parcellázóbank r.-t. Arad, Petőfi-u. 1. sz. Telefon 861.

Veszek

vagy más tárgyakra átcserelek: zálogcédlakat, tört aranyat és ezüstöt, gyémántot és brillians tárgyakat

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer J. utca, Minorita-palota

Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

Kereken kijelentem, hogy az

és PUCH kerékpárok, u. m. PFAFF varrógépek csak

HAMMER VILMOS

műszerésznél kaphatók, Szabadság-tér 5-6. Telefon 96. — TEMESVÁR Erzsébetváros, Hunyadi-ut 14. szám. 1891

Eliás Lipót Fia

butorszállító vállalata.

Arad, Deák Ferenc-utca 36. sz.

Telefon 250. szám.

2229

Tisztelettel Eliás Lipót Fia

butorszállító
Deák Ferenc-utca 36. sz.

2808—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Arad szabad királyi város területén levő gyalogutak gondozása és azokon a szabadközlekedés akadályainak elhárítása tárgyában alkotott és a nagyméltóságú magyar királyi Belügy-ministerium 188062. számú rendeletével jóváhagyott alább közölt 12909—808—1918. számú szabályrendelete 1914. április 1-én életbe lépett.

Szabályrendelet.

1. §.

Minden ház és telek utca gyalogjáróját, mely szilárd burkolattal (kövezettel, asphalttal) ellátva nincs, köteles a ház- vagy telektulajdonosa minden évben szeptember 1-től november 30-ig terjedő időben másfél méter szélességben és 15 cm. vastagságban homokréteggel akként beborítani, hogy az a vízlevezető árok vagy folyóka felé 5 cm. eséssel bírjon. Ha a gyalogjáró másfél méternél keskenyebb lenne, akkor az évenként egész szélességben a fentebb érintett módon homokréteggel beborítandó.

Az utcai átjárókat a város közönsége készített és tartja fenn.

2. §.

Kötelesek a ház- és telektulajdonosok a gyalogjárók mellett elvonnuló vízlevezető árkokat telkük vagy házuk utca vonalának hosszában a mérnöki hivatal által előírt méret és méretek szerint megásni, azokat tisztán tartani nemkülömbben kötelesek ezen vízlevezető árkokon keresztül telkük kocsibejárójánál hidat építeni és azt jókarban tartani.

3. §.

Kötelesek a ház- és telektulajdonosok a házuk és telkük utcai vonalának egész részén a szerb tövist és egyéb dudvát rendszeresen kirtani.

4. §.

A szilárd burkolattal ellátott gyalogutakat kötelesek a ház- vagy telektulajdonosok tisztán tartani, azokról a havat eltávolítani, s ha jéggel borítják, azokat fűrészporral vagy homokkal behinteni.

A nem szilárd burkolattal ellátott gyalogutakon összegyűlt havat kötelesek a ház- és telektulajdonosok eltávolítani.

5. §.

A belváros egész területén május 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutakat a ház- és telektulajdonosok által naponként egyszer és pedig asfalt burkolattal ellátott gyalogutak d. u. 1—2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutak este 7—8 óra között meglocsolandók.

Ezen szakaszban foglalt kötelezettség a külvárosok gyalogjárdáira ki nem terjed.

6. §.

A gyalogutakon kerekas talpigákat vagy bármiféle kocsikat húzni vagy taszítani, állatokat hajtani, a közlekedést akadályozó tárgyakat húzni tilos.

Tilos hatósági engedély nélkül a gyalogutakat bármiféle tárgyakkal elfoglalni.

A fel- és lerakódás a gyalogutakon át csak úgy eszközölhető, ha az a közlekedést nem akadályozza.

Tűzifa fűrészelésére és feldarabolására a gyalogutak el nem foglalhatók, e célra csak az utcaterületnek a gyalogut mellett fekvő része vehető igénybe.

A fagyatás után a beszemetelt utcai rész a faszögök által letisztítandó.

A külvárosi gyalogutak téli időben, midőn a kocsutak járhatatlanok, iparcikkok és egyéb házi szükségletek be és kihordása, habár kézi járművekkel szabadon igénybe vehetők, de lábas jószágokat hajtani, a külvárosok gyalogutain bármely időben tilos.

7. §.

A bolternyők csak úgy alkalmazhatók, ha azok feszítő és támasztó rudjai a gyalogut színvonala fölött 2.20 mtr. magasságban esnek. Az ernyőket lekötni vagy azokra tárgyakat aggatni tilos.

A kinyúló cégtáblák valamint a kinyúló lámpák 2.20 m-ternél

Költözők figyelmébe!

Van szerencsém a tiszteit költözők közönség figyelmét felhívni, hosszú évek óta fennálló költöztetési vállalatomra. Elvállalok teljes garancia mellett helyi és vidéki átköltöztetést, nyitott és teljesen új, feltétlenül tiszta, belül kárpított 6, 8 és 10 méter hosszú patentírozott zárt butorszállító kocsijaimmal.

alacsonyabban ki nem függeszthetők és azok a faltól 80 centiméternél kisebb nem nyulhatnak.

8. §.

A lakások takarításánál a portöröket az utcára kirázni tilos. Tükörök az utcán csak úgy szállíthatók, ha azoknak az üvege le van takarva.

9. §.

Akik ezen szabályrendelet 1, 2, 3, 4, 5 és 8 §-ait meg nem tartják illetve megszegik, kihágást követnek el s 50 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 8 napig terjedhető elzárással fognak büntetetté válni.

Kihágást követnek el azok is, akik 6. és 7. §-át nem tartják meg vagy megszegik és amennyiben nem az 1879. évi XL. t. c. 119. vagy 120. §-ai alapján büntetendők, az első pontban foglaltakhoz képest fognak büntetetté válni.

Ezen büntetésen felül a kapitányi hivatal feljogosított, hogy az elmulasztott munkákat az illető ház- vagy telektulajdonos terhére hatóságilag eszközöltesse.

10. §.

A kihágások elbírálásánál elsőfokban a város rendőrkapitánya vagy a tanács által megbízott tisztviselő, másodfokban a város tanácsa, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminiszter bíraskodik.

11. §.

A kiszabott pénzbüntetésből befolyó összegek az 1901. évi XX. t. c. 28. §-ában jelzett célokra lesznek fordítandók.

12. §.

Behajthatatlanság esetén a pénzbüntetések az 1879. évi XL. t. c. 22. §-a alapján változtatandók át elzárásra.

18. §.

Ezen szabályrendelet végrehajtásának ellenőrzésével a kapitányi hivatal, a homkolás és árokásás mérvének megállapításával, s az afeletti ügyelettel a mérnöki hivatal megbízatik. Greén, főkapitány.

A nőnek szépsége legnagyobb dize.

Ezt ápolni, megtartani a legnagyobb művésze a kozmeticiának. Egyik ilyen készítménye a modern kozmeticiának a FÖLDES-féle

Margit-Mosdópor.

A mosdóporból egy evőkanálnyit kell oldani egy mosdó tálygi vízben. Érezni fogjuk azonnal a mosdás után azt a kelles bizsergést, amelyet a fokozottabb mozgásba hozott vér működése okoz, tapasztalni fogjuk azt a nagyszerű hatást, hogy arcunk tiszta, ruganyos, hamos, illatos lesz, a petyhüdt bőr élénkebb lesz, kisimul, megtelik, a porusok szabadon functionálnak s könnyen végzik feladatukat, szabadon jól választják ki a test nedvét, könnyen, akadálytalanul veszik fel a levegő oxigénjét, a fityegő ráncok elsimulnak. Mosdás után egy evőkanálnyit használandó mentől hidegebb vízben. ÁRA 1 KORONA.

Gutori Földes Kelemen gyógyszertára

ARADON.

VÉDJEGET
"MODIANO"
CLUBSPECIALITÉ

A LEGDRÁGÁBB
DE
A LEGJOBB!

Orvosi tanácsra így a hívelek mint a lapocskák nyomatlanok, de mindenikben benne van víznyomással a védjegy és a gyáros aláírása: S. G. Fiorang

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platinából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogakfehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a legismertebb fogspeciálstáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtőmem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújtok, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek.
TELEFON: 10-11. SZÁM. 1025 **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Leltározás alatt tulhalmozott raktár folytán legjobb és legszebb **ernyő és francia fűzők**

NASSAN R.

ernyő- és fűző-különlegességi üzletében **Arad, Szabadság-tér 19. alatt,**

már 1 K. 90 fillértől kezdve árusítatnak el, ahol **javitások és áthuzások** is a leggyorsabban és legjutányosabban, szakszerűen eszközöltenek.

3800 bolgár 100 évnél idősebb! E balkán nép keménysége és ezen magas életkornak teljes erőben való elérése titka: a — **„YOGHURT.”** Ez egy tejből készülő, rendkívül tápértékű és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítési módja, amellyel ropant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot **BAUMANN felgazdasága, Nagyszombat 2.** címre és ingyen kapja meg „A YOGHURT jelentősége mint táp- és gyógyszer” című füzetét. — Azonkívül kap 5 pbiola „Baumann-féle YOGHURT-ferment”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 korona 60 fillért is beküld bélyegeken vagy postautalványon. 9409

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás
ellen megbízható és legjobb hatású szer a **Tussinal-cukor**
Ára 70 fillér.
Tussinal-tea
Ára 70 fillér.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély legbiztosabb, legegészségebb és legkellemesebb **el-lenszere a Menthol-cigaretta**
1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: **1 korona.**

Ha tyúkezeme van és gyötri nagy kín,
A legjobb gyógyszer **az Anagallin.**
Ára utasítással 70 fillér.

Egészséges és izmos lesz,
Ha „Doré-sósorszesz”-t vesz,
Mert csak egyedül jót tesz **A valódi „Doré Sósorszesz”**
Egy eredeti üveg ára 1 kor. 10. f. és 2 kor. 20 f. Próbáüveg 44 f.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:
Hajós Árpád
gyógyszertárban **ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 23. SZ.**
(A megyeházzal szemben.)

Szőlőkötöző-fonal
e sörrendű három és négy águ **karikás és zöldhajtás kötözésre**

Új gyár! Telefon 820. Új gyár!
Első Aradi Orthodox Kóser szalámi-gyár
ARAD, Boros Béni-tér II. szám.
törvényileg bej. cég.
Sürgőnycim: **Szalámi-gyár Arad.**
Rendeléseket **szalámi, tormás virstli és sonkafélékben** prompt házhoz szállítással legelőkeltebben teljesít.
Vidéki viszontelárusítók kerestetnek. 1511

Nagymennyiségű
maculatura
jutányosan eladó.

„Pallas” Nyugdíj-, Élet- és Katonai Biztosító Részvénytársaság
Alapítva 1842-ben. Részvénytőke 100 millió.
A „**KÖLNI VISZONTBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG**” társzavatasága mellett
Aradi Főigynöksége:
MICK és UNGÁR, József főherceg-ut l. sz., II. em.
Mielőtt biztosítást köt, feltétlen kérjen ajánlatot. — Vidéki képviselők magas jutalék mellett felvételnek. 1998

Üzlet-áthelyezés!
Van szerencsém becses megrendelőimmal és a nagyérdemű közönséggel tiszteletteljesen tudatni, miszerint **Leász Vilmos-utca 8. szám alatt (volt Fürdő-utca) lévő** 2307
vizvezeték- és csatornázás-berendező vállalatomat
1914. május 1-től **Beák Ferenc-utca 28. sz alá (Krispin J. volt kölcsonkönyvtári helyiségbe, Octutay-palota mellett) helyezem át.** További szíves pártfogást kérek:
Karel János, vizvezeték- és csatornázás-berendező-vállalkozó. — Telefon 776.

Ponyvák, zsákok, szalmazsákok
Legjobb beszerzési forrása
Erdélyi és Bácskai Iparáruraktár **REICH B. KÁROLY FIA ÉS TÁRS**
cégnél **Andrássy-tér 6. szám. (Verbos-ház)**
2241 Városi és megyei telefon 649.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Csak olyan apróhirdetést kösölnek, a mely sem a jóíz és sem a morál szempontjából kifogás alá nem eshet.

Dentín

a legjobb szájszív, mely a fogak és a szájüreg fertőtlenítéséhez kiválóan alkalmas. Kapható a Központi Drogeriában. Egy üveg 90 fill. 2201

INGATLAN.

Eladó ház

a város-ársa közelében. Bővebbet a tulajdonosnál, Wesselényi-utca 45 sz. 2227

Eladó

moder 5 szobás magánház ügynök mellőzésével. Perényi utca 61 sz. 2657

Földbirtok

Temesvár megyében 312 hasztrális hold ur lakással és sok gazdasági épületekkel, betegség folytán kedvező, átvehető bankteherrel olcsón eladó. Bővebb felvilágosítást ad Gyenge Ferenc Arad. Városi és megyei telefon sz. 624. 2584

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyvédi irodába

alkalmazást keres gyakorlott gépíró, ki ügyvédi irodában alkalmazva volt. Cím a kiadóhivatalban. 2708

Mosni, vasalni

ajálkozik, Kellner Jánosné, Sarló-utca 45 2692

Intelligens fiatal ember,

ki a magyar és román nyelvet írásban és szóval jól bírja, írónki vagy ehhez hasonló állást keres. Cím: Zsán Traján, Thököly I. 12. szám. 2698

Vasuti díjszabásokban

és kárterítésekben perfect nyugdíjas vasutas megfelelő alkalmazást keres. Cím: a kiadóhivatalban meg tudható. 2693

ALKALMAZÁST NYER.

Kereskedősegédet

rőfős, rövidáru szakmából, elsőrangú munkaerő, kirakat rendező, keresek Ajánlatokat „Állandó” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 2690

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk

és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum”

teke-golyók

nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1547

Írnok,

ki perfect magyar és német levelező felvétetik. Cím: a kiadóhivatalban. 2707

Egy német kisasszony,

ki magyarul is beszél, két nagyobb gyermek mellé azonnal felvétetik, Perényi-utca 4., ajtó 5. 2701

Csomagoló leányok

felvétetnek. Rozsnyai gyógyszer-tárban. 2695

Kell és Krausz

cégnél egy ügyes, fiatal segéd felvétetik. 2588

Teljesen gyakorlott

doctor juris ügyvédjelöltet keres május 1-re Dr. Parecz Bela ügyvéd. 2612

Ügyes kiszolgáló leány

ki a német nyelvet is bírja, felvétetik. Cím a kiadóhivatalba. 2628

KIADÓ LAKÁS.

2-4 szobás uralakás

minden hozzátartozóval, május 1-re kiadó. Zrínyi-utca 4/c. 2688

Szép butorozott

utcai szoba villannyal, fürdő szoba használatával Deák Ferenc u'cában 1 vagy 2 ur részére azonnal kiadó, esetleg teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 2652

Két szobás

utcai garson lakás irodának is igen alkalmas. azonnaira kiadó. Deák Ferenc-utca 89. sz. alatt. 1077

Egy

2 szobás utcai lakás május hó 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-utca 27., üzletben. 1454

Kiadó lakás.

Legmodernebb berendezéssel egy 5 szobás lakás, mely áll 3 utcai és 2 udvari szobából és a szükséges melléképítményekből május hó 1-re kiadó. Értekezhetni Petőfi-utca 10. sz. alatt a házfelügyelőnél. 2005

2 utcai szoba

butorozva fürdőszobával garson lakásnak kiadó Batthyány u. 82a. Telefon 589. 2487

ÜZLETEK.

12 év óta tennálló

billiard, dákó, kávéházberendezési vállalat nagy vevőkörrel eladó, esetleg egy társ kerestetik. Boros Béni tér 7. Billiardok és dákók, játékasztalok olcsón eladók. 2415

Jóforgalmu szatócs-

üzlet, korcsmával eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2664

Jóforgalmu

korcsma és üzlethelyiség külön teremmel együtt, kiadó. Cím a kiadóban. 1501

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Butorok

elkölts és miatt eladók Rákóczy-u. 29 2691

6 lóerős

jókarban levő kijavított gazdasági géppárti gőzcséplőgarnitúra felszerelve, ugyancsak 6 lóerős 2 éves Nicholson féle benzínmotoros garnitúra kedvező feltételekkel eladó. Burza Testvérek gépkereskedőnél Boros Béni-tér 1. sz. Telefon 604. 1801

Hatásosan készült

komló pár élesztőt kenyérsütéshez viszonytelárusítóknak a legolcsóbban szá lit Nagy Pál Mihály komló-pár élesztőgyára Foldeák. 2679

Homok

rostált vagy kavicsos házhoz szállítva megrendelhető Porcsán La Jónál Bocskó-utca. 2571

Likör

kítűnő minőségben, minden szakismeret nélkül háziilag készíthető. Egy üveg ára 60 fillér, kapható a Központi Drogeriában. 2201

Rövid szonora

megvételre keresek. Ajánlatokat „Zongora” a'at: a kiadóba kérek. 2699

Szőlőkarót,

7 láb magas prima tölgyfából szállított bármely átomásra előnyös árban. Vas József, fakereskedő, Uj-arad. 2697

Használt,

de jókarban levő butorok eladók. Bíró István, Botond-utca 1. sz. 2689

Butorok és lusterek

olcsón azonnal eladók. Megtekinthetők délután 2 és 3 óra között. E esetet-körut 20. II. 12. aj 6 2694

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, utazó és városi bundát valamint mindenféle egyenruhát. 2883

Modern

világos hálószobák, füstölt tölgy ebédő és egyéb butorok, jutányos áron eladók. Molnár Antal asztalos, Kápolna-utca 3. 2289

Acélos, tartós, kristály tiszta

jég

háztartási célokra naponta házhoz szállítva 5 és 8 koronás adagokban. Aradi Jégtelep Petőfi-utca 7a. Telefon 199 sz. 2297

Eladó

egy jó karban levő „Ehrbar” zongora elköltszés miatt. Megtekinthető Erzsébet körut 37., földszint 3. ajtó. 2650

Butor

kevésbé használt, teljes hálószoba és más különálló butorok olcsón eladók. Verbőczy-utca 5. I. em. Megtekinthető d. u. 2-4. lg. 2677

Elköltszés

miatt többféle butorok és egyéb tá gyak eladók. Eötvös-u. 8. aj 6 2 2689

Buxus eladó.

14 db gömböslaku nagy buxus, parkirozásra alkalmas, eladó. Cím a kiadóban. 2590

Özv. urinő

magához fogadna jó magaviseletű, bármily val ásu, 13-14 éves leányt, lehet vidéki is, aki kisebb háztartás dolgait végezné. Ennek ellenében fizetést kapna és szabad óráiban jó iparágat megtanulhat. Árva vagy anyátlan gyermek, jó otthonra talál és előnyben részesül. Cím a kiadóhivatalban. 2702

Takszámoteres

Bér-autok

Telefonszám
816

2251
Szolgálat: reggel 6 óráig éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8 sz.

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és mezőgazdaság részére.

Rézkénpor

peronospora ellen.

Vizben oldható kén-só

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való megvédésére.

Vizben oldható gyümölcsfa-carbolineum

téli permetezésre

mészkenlé

téli és nyári permetezésre gyümölcsfák gombabetegségei ellen — darabos kén — rudkén — közönséges és asbest-kénlap — rézmészpor — chlorbaryum répaféreg ellen carbolpor carbolsav — cresolium fertőtlenítésre.

Elismerő levelekkel szolgálhatunk.

Dobiaschl J. és Dörner Testvérek,

vegyitermék gyárai **ARAD.**
Telefon 165. 1391

PRÓ HIRDETÉSEK

ELLÁTÁS.

Kitűnő

házi kosztot adok házonkívül és házban, bármely időben elfogadok abonenseket. Szabadság-tér 1. földszint 6. 2700

KÜLÖNFÉLE.

Pince kiadó.

Két nagy világos száraz pince egyenként 14 méter hosszúságú; bor, — esetleg raktárnak is használható. Varjassy József-utca 18. szám alatt. 2375

Épületbádógos

és vízvezetési munkákat, egy-szintén tetőfestést és javításokat legszakoskerűbben és legolcsóbban elvállalok vidékre is Sztojka Kálmán Arad, Weitzer János- és Batthyány-utca sark. 1281

Vegetal hajszesz

a legjobb, mely a haj hullást és korpa képződést gyorsan megszünteti. Ára 1 kor. kapható a Központi Drogeriában. 2201

Legjobb lugmentes

arc- és kézműs a Hygea szappan 40 fillér, Lanolin szappan 50 fillér. Mindkét szappan tiszta növényi szaradékokból készül, lugmentes a legfinnyásabb arcú hölgyek és gyermeknek, csecsemők mosására legalkalmasabb. Legtartósabb, legfinomabb és leghatásosabb fűrdőszappan az Angol fűrdőszappan, óriási darab 70 fillér. Dr. Földes és Hehs Arad. Földes gyógyszer-tára, Batthyány u. 1224

Fucovesin

Tabl. fucovesin comp. Elhízás elleni gyógyszer, nem hashajtó, nem ártalmas. Kipróbált biztos szer. — Ára használati utasítással ellátott eredeti doboznak 8 korona 50 fillér. Főraktár: Hehs Vilmos gyógyszer-tára a Szent Istvánhoz Aradon, Batthyány-utca. Összes készítményeink Földes Kelemen gyógyszer-tárában is kaphatók. 5188

Figyelem a címre!

Nem ös-zetöveszteni!!

Ha kerékpárt vagy jó varrógépet akar venni látogasson meg, ahol könnyen meggyőződhet, hogy nálam csakis a legjobb gyártmányú gépek kaphatók feltűnő olcsó árakban, esetleg kedvező részletfizetés mellett is. Javítások legszakoskerűbben, jutányosan elkészíttetnek. — Mérleg, avításokat állami nitelességgel vállalok. Sírácokat olcsóan készítek. — Szíves pártfogást keresek

Hammer Zsigmond

lakatos, műszerész és mérlegkészítő

Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Telefon 370.

1928

Messenger Boy

vállalat.

Kerékpáros gyorsküldőncök
Deák Ferenc-utca 8. sz.

Telefon 218.

Levél- és csomagkézbesítés. Egyesületeknek tagdíjbeszedés. Adófizetések eszközlése. Lakásnyilvántartás. 2340

7296—1914. kh. sz.

Hirdetmény

A villamos vezetékkel oltalmára alkotott szabályrendelet 1 §-a szerint Arad város területén létesített villamos vezeték oszlopainak és szerelvényeinek, továbbá a villamos légvezetéknek, valamint a földalatti villamos vezeték (kábelek) és azokhoz tartozó szerelvények rongálása, valamint ezek működésének bármely cselekmény által való veszélyeztetése tilos

Tekintettel arra hogy a sárkányozás folytán a felső villamos vezeték állandó veszélynek van kitéve, a sárkányozást Arad város egész területén úgy a bel, mint a külvárosban betiltom és mintán hivatkozott szabályrendelet 5 §-a szerint a villamos vezeték oltalmára vonatkozó rendelkezések megtartásáról való gondoskodás a családfeleket, gyámokat és gondnokokat is kötelezi családjaik, gyámoltjaik és

664—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A husvizsgálat tárgyában kiadott 54300—1908. sz. rendelet 6., 7., 98. illetve 109 §-át kiegészítő 121118—III—1913. számú m. kir. Földművelésügyi miniszeri rendeletet a következőkben tessék közzéadni.

1. Mészárosok, hentések és általában az állatok vágásánál a hús feldolgozásánál és kímérésénél foglalatoskodó egyének a vágás, illetve feldolgozás és kímérés alkalmával világos színű könnyen mosható szubonyt és kötényt tartoznak viselni.

A vágásnál közreműködő mészárosok a helyet ugyan ilyen színű és könnyen mosható hosszú kabátot viselhetnek.

2. A hús bordása (f. gasokra való felfüggesztése, kocsi-ra rakása le-rakása stb.) közben az ezzel foglalatoskodó egyének ruházatuknak azon részeit, valamint azokat a testrészeit, melyek a hússal érintkezésbe juthatnak, világos színű könnyen mosható tiszta lepel-lel tartoznak befedni.

3. A levágott állatok húsát csakis tiszta járművön szabad szállítani. A járművet lehetőleg horgonybádoggal kell bélelni. Horgonybádoggal nem bélelt járművek belsejét a hús felrakása előtt világos színű könnyen mosható tiszta lepel-lel kell borítani, hogy a jármű oldalán és alján levő hézagokon a hús por és piszok ne érhesse. A járműre rakott hús gondosan le kell takarni úgy, hogy az sem a jármű oldalain, sem a végén a takaró alól ki ne érjen. Ezenkívül hogy az 145 vizontagságai ellen kellőképpen legyen megvédve, a letakart hús vízhatlan ponyvával is be kell fedni.

A borbén hagyott leölt állatok (borjúkat, bárányokat) a többi hústól gondosan elkülönítve kell szállítani és ha másként nem lehetséges az ilyen állatok a takart hús vízhatlan ponyva alá kell helyezni. A hús elhelyezésére és betakarására szőg és edények, tartályok, kosarak, ponyvák, takarók vagy gyékények mindig tiszta tartoznak. Ugyan kocsi használatára melyből a tartalom kibukhat vagy kifolyhat tilos. Ugyan olyan anyagokat, melyek a húst bepiszkítják, bázos- és egyébként undorítóvá avagy a közegségre ártalmassá tehetik, a hússal együtt ugyanazon kocsin, edényben, tartályban, vagy kosárban szállítani tilos.

4.) A vágóhelyiségben a megtisztított vágó eszközökön kívül más tárgyakat különösen beszenyvedett ruhadarabokat tartani tilos.

5. Nagyobb forgalmú vágóhidakon gondoskodni kell arról, hogy a vágással foglalkozó egyének a vágás tartalma alatt nem használják ruháit elhelyezésére elegendő szekrény útján rendelkezésre. A vágás a t. használt mosható ruhát vágás után a vágóhidról el kell venni minden alkalommal csakis kimosva szabad oda vissza hozni.

6. A vágóhidak, mészárszékek, hentesüzletek és a hús feldolgozó helyiségek falait vérszínre, vörösbarnára s általában sötétszínre festeni tilos.

7. A kímért húst csakis tiszta, használatlan papírosba szabad csomagolni.

8. A feldolgozásra vagy eladásra szánt hús elhelyezésére szolgáló légszekrényekben huson kívül más élelmi cikkek: vagy tárgyakat tartani tilos.

Az ezen rendeletben foglalt rendőri tilalmak vagy rendelkezések megszegése az 54300—1908. számú husvizsgálati rendeletben foglalt egyéb rendőri tilalmak és rendelkezések athágására nézve az ugyan-ezen rendelet 119 §-ában megállapított következményeket vonja maga után.

Arad, 1914. március 28.

Green, főkapitány.

gondnokoltjaikkal szemben, figyelemmel a nevezettakat, hogy minden esetben, midőn kiskorú egyén sárkányozás által a villamosvezetékben kárt okoz, a kihágási eljárást a szülő, gyám, gondnok vagy munkaadó ellen fogom megindítani.

Green,
főkapitány.

Telefon 595.

Költözők figyelmébe.

Ajánljuk nagy választéku jól berendezett modern villanycsillárait, ugyszintén elvállalunk villamos és gázcsillárok átszerelését leggyorsabban és legutányosabban. Szíves megkereséseket kérünk:

Pálincás Lajos és Társa

villanyműszerészek 1201

Arad, Deák Ferenc-utca 7.

Szanatorium Dr. Fasan

Spittal Millstätt-66, Karintia. Alapított 1893. Morium lezoktatási gyógymód könnyes nélkül és onyhe formában, ugyanint könnyű betegnek és üdülésre szorultaknak általában. Prospektust ingyen. 1058

1526—1914. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Trutia Péter és Dr. Volff Mihály aradi ügyvédeknek Szirbucz Illés elleni 1489 kor. 82 fill. és 300 kor. 84 fill. tőke követelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, a kisjenői kir. járásbírósg területén levő Ottlaka község határában fekvő és az ottlakai 1268. sz. tkvben A. I. 1. sor 692/0 hrzi sz. a. a felvett szántóföldre 655 korona ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1914. évi július hó 2-ik napján d. e. 9 órakor Ottlaka községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is de annak kétharmadán alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3338. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 9. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldöttnek kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles a bánatpénzt nyomban a leütéskor a vételár 10% ig kiegészíteni.

Kisjenőn, 1914. évi március hó 24. napján.

Dr. Szalay Dezső s. k.

2686

kir. járásbíró.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságánál f. évi április hó 23 ik napjának d. u. 4 órájára rendkívüli közgyűlést hirdetek, amelyre a törvényhatósági bizottság t. tagjait felkérem.

Tárgy:

1. Az 1914. évi XV. törvényekkel a városunk területéből alakított két országgyűlési választókörület szavazó körének az 1913. évi XIV. törvények 22. §-a értelmében való megállapítása.

2. Az új központi választmányának az 1913. évi 26. § értelmében való megalakítása.

3. A tanács előterjesztése a „Hungaria” pamutgyártól megszerezendő csere telek tárgyában.

4. U. a. előterjesztése a tűzraklaktanya tárgyában.

5. U. a. előterjesztése a légszuszgyárral szemben fennálló szerződésnek módosítása iránt.

Arad, 1914. évi április hó 20.

Urban Iván, s. k.

főispán.

1760—1914. pm.

Hirdetmény.

Az 1913. évi utadó minimumnak külön kitüntetését tartalmazó egyénekenkinti kivétési jegyzékét végeesen megállapítottam és a városnám f. emeletén levő hivatalos helyiségében folyó év április 10-től 25-ig terjedő 15 napra közzemlére ki emezel asszal, hogy az ellen felszólalás irásában hivatalomba nyújtandó be.

Arad, 1914. április 9-én.

Varjassy,
polgármester.

Alapított 1845.

Telefon 457. szám.

Neumann M.

uri szabó, cs. és kir. udvari kamarai szállító,

9471

férfi-, fiu- és leánykaruha-telepe ARAD.

Elismert legjobb minőségű áruk kifogástalan kivitelben.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre. Raktárak az ország minden nagyobb városában. A tavaszi nagy képes árjegyzék megjelent. Kivánatra ingyen és bérmentve.

Földbirtokosok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignác Arad, Háromveréb-u. 4.

A magyar királyi államvasutak és az arad-csanádi egyesült vasutak patkányirtója.

Levélbeli meghívásra amonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetek.

Vidéki megrendelések postán azonnal elküldetnek.

2500

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

==== ARAD. ====

KOSZTÜM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből
legjobb szabás már 35 koronától kezdve.

Legújabb divatu női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

1668

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.